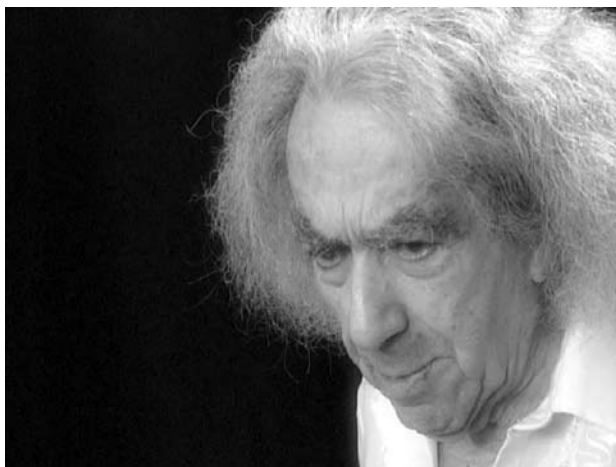

GYÁRTÁS *Production*

DOKUMENTUMFILMEK

Documentaries

Az elmúlt évek gyakorlatával megegyezően a Filmévkönyv idén is az előző gyártási évben (2007) készült, illetve a korábbi, de csupán 2007-ben nyilvánosan (moziban, fesztiválon) vetítésre került dokumentumfilmeket írja le. A 39. Magyar Filmszemle anyagán túl a Dialektus Fesztivál, a Kamera Hungária, a Nemzetközi Életmód Film Fesztivál, a Mediawave Fesztivál, és az ORTT Mustra dokumentumfilmes kínálatát is figyelemmel kísértük.

A kópián nem feltüntetett stábfunkciókat zárójelbe tettük.

Nagyon köszönjük Hermann Krisztina és Török Zsuzsa (Magyar Filmművészek Szövetsége) filmszerzésben, adatpontosításban nyújtott segítségét, továbbá Bartal Csaba (MTV), Takács Zoltán (RTL Klub) és Lázs Sándor (RTL Klub) szíves együttműködését, amellyel megkönnyítették munkánkat.

56 VILLANÁS

1956: The Embers of the Revolution

r, f, v: Sólyom András, dr: Kopper Judit, szé: Eörsi László, Dunavölgyi Péter, o: Reich László, h: Csernóczki Lajos, gyv: Pintér Szilvia, p: Heltai Péter, z: Ligeti György, sz: Menszátor Héresz Attila, Bálint András, Dengyel Iván, Márton András, Solténszky Tibor, Szilágyi Tibor, Takács Ferenc, Balog Judit, Hartmann Teréz, Spilák Klára

MTV, Második Média Box, 2007, video, ff+szí, 50 perc

Angyal Istvánt (1928-1958) 1956 októberében a Péterffy Sándor utcai Kórházban érte a forradalom híre. Kezdetben élelmet szállított a felkelőknek, majd rölapot másolt, s részt vett a harcokban is. A film jegyzőkönyvek, dokumentumok alapján játékfilmes eszközökkel rekonstruálja életútját és fogságának eseményeit 1956. novemberétől 1958. december 1-jei kivégzéséig.

A 11. ÉLET

Life Number Eleven

r: Kőszegi Edit, o: Bordás Róbert, Kluzsán Róbert, Kőszegi Gyula, v: Nemes Oresztész, mt: Dianóczki Dóra, Fogarasi Vilmos, Karaszek Zoltán, Rigó Mária (dr), Solymosi Norbert (gyv), Surányi András (dr), p: Vészi János, sz: Illés Gyula

Fórum Film Alapítvány, é. n. (2007), video, szí, 50 perc

Illés Gyula (1955) hajléktalan, alkoholista. Novellákat ír. A Margitszigeten lakik. Amikor barátja, Sanyi meghal, elhatározza, leszokik az italtól. A kezelés után gyógyultán távozik – az utcára. Újra inni kezd. A Duna áradásakor nyoma vész.

A BIZSERKÓR

Saint Anthony's Fire

Rejtélyek és ragályok *Mysteries and Epidemics*

r: Kormos Ildikó, szé: dr. Herpay Mária, Horányi Ildikó, dr: Moldoványi Judit, o: Bucsek Tibor, Rák József, v, an: Buda János, gyv: Szentmiklósi Sára, p: Lakatos Iván, n: Pápay Erika, Harsányi Gábor, km: ifj. Ágoston János, Dusa Ödön, Heidinger Zoltán, Illyés Gyula, Mohácsi Zoltán, Pápay Zsolt, Varjú Réka

Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, 2007, video, szí, 14 perc

„Szent Antal tüze”, a bizserkór inséges időkben kapott lángra, amikor a rossz időjárás miatt a szegények szinte kizárólag kenyeret ettek; a nedveség miatt az anyarozs-gomba bőven nőtt, s a lisztbe keveredve mérgezőt okozott. A súlyos beteg embereket a tünetek jellege – erős fájdalmak, üszkös végtagok, rémes hallucinációk, vitustánc – miatt nem ritkán boszorkánynak tartották. A 17. századra kiderült, nem ragályos. A malomipar, a növényvédelem fejlődése véget vetett a betegségeknek.

A BLOOM MISZTÉRIUM

The Bloom Mystery

r: Toldy Csilla, o: Dávid András, Durst György, Steve Ticknor, v: Tom McFarland, km: Fil Campbell, Patrick Mooney, z: Harry B. Norris, Patkós Richárd, Ézsöl István, p: Durst György, Alistair Livingstone, Toldy Csilla, sz: Les Doherty, Kaszap Sára, David Lilburn, David James Mullan, David Norris, dr. Takács Ferenc, Orbán Róbert, dr. Tóth Endre
Duna Műhely, Virág Productions, 2007, video, szí, magyar, angol h, 26 perc

Dublinban 1954 óta ünneplik a Bloom's Day-t, június 16-át, azt a napot, amelyen James Joyce (1882-1941) Ulyssese játszódik. 1994 óta Szombathelyen is megemlékeznek a jeles napról, mert Rudolph Virag, a főhős, Leopold Bloom apja szombathelyi volt. A tudósítás a 2007-es ünnepségekről számol be.

A DOBÓPÁPA

Pope of the Hammer

r: Sós Ági, o: Petróczy András, v: Thomas Ernst, sz: Németh Pál
Dokuart, 2007, video, szí, 57 perc

Németh Pált (1937) 1956 után eltanácsolták a képzőművészeti főiskoláról. A festészet hobbinak megmaradt, az élete azóta a sportról, a kalapácsvetésről szól. Ő volt az edzője az Európa-bajnok Gécsek Tibornak, a vb-bronzérmes Horváth Attilának, s ő készítette fel fiát, a vb-arany- és ezüstérmes Németh Zsoltot is. Számos rangos kitüntetés mellett 1998-ban az év edzője lett. A sportág mostoha anyagi körülményei, saját megrendült egészségi állapota dacára mindent megcsinál, amit éppen kell: ha nincs más, aki megtegye, hát betömi a lyukakat a kalapácsvető pályán, hogy meg lehessen rendezni a serdülő téli országos bajnokságot.

A FÉNYMŰVÉSZ

Artist of Light

r: Szádvári Lídia, dr: György István, o: Boldizsár András, v: Koncz Gabriella, z: Horváth Andrea, gyv: Pallós Györgyi, p: Viktorin Kornél, sz: Csáji Attila, Kroó Norbert, Groholy Tibor
Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2007, video, szí, 27 perc

Csáji Attila (1939) grafikus, fényművész, holográfus a felvidéki Szepsiben (ma Szlovákia) született. A csehszlovák-magyar lakosságcsere keretében nyolcévesen Kassáról Budapestre került. A hetvenes évektől foglalkozik a lézerfény lehetőségeinek festői kiaknázásával. A Központi Fizikai Kutatóintézet támogatásával, fizikusok segítségével hozza létre alkotásait. Az „égi szobrászat”, azaz a milliók számára közösségi élményt jelentő, felhőkre vetíthető fényszobrok lehetőségeit kutatják.

A HARMADIK KIADÁS

Third Edition

r, szerk: Bencsik János, o: Szél Zsolt, v: Csányi Katalin, h: Nagy G. József, gyv: Csóti Zsombor, sz: Benedek István Gábor, Ján Fuzik (Fuzik János), Alzbeta Hollerová Racková, Milan Kurucz, Ondrej Lopusny, Mészáros Sándor, Parti Nagy Lajos, Karol Wlachovsky, id. Závada Pál, Závada Pál
MTV Kisebbségi Szerkesztőség, 2007, video, szí, 25 perc

Pontosan húsz évvel az első után, 2006-ban megjelent Závada Pál: *Kulák-prés* című könyvének harmadik kiadása. A szociográfia az író tótkomlói, szlovák nemzetiségű falujának, azon belül családjának 1945-1956 közötti történetét mondja el családi fényképek, levelek, naplók felhasználásával. A kiadások között eltelt időben Závada megjelentette nagysikerű regényeit (*Jadviaga párnája*, *Milota*, *A fényképész utóköra*) – a korábban született tényirodalmi alkotás a regények háttérévé vált. A felvétel a kötet Szlovák Intézet-beli bemutatóján készült.

A HONFOGLALÓK HAGYATÉKA

The Heritage of the Settlers

r, f: Linzenbold Attila, szerk: Márföldi István, Németh Bertalan, o: Linzenbold Attila, Kéry Péter, Németh Bertalan, Rubi Gergely, v: Csordás László, gyv: Rubi Tamás, p: Rubi Gergely, z: Huun-Huur-Tu, Szilaj Dobcsoport, n: Tarczy Gyula
gy. n., é. n. (2007), video, szí, 54 perc

Az 1900-as évektől a Felső-Tisza vidékén több honfoglalaskori temetőre bukkantak. A két leggazdagabb temetőt a bodrogi Karos községben 1986-1990 között tárták fel Révész László vezetésével a Miskolci Herman Ottó Múzeum szakemberei. A leletek arról tanúskodnak, hogy a honfoglaló magyarok itt építették ki első hatalmi központjukat. A leletek ismertetése, értelmezése, a hagyományörzők tevékenységének bemutatása elevenné varázsolja, hogyan élhettek őseink a kalandozások és a letelepedés idején.

A KALEF – A MOSZKVA TÉRI GALERI

The Kalef – The Gang of Moscow Scare

r, rip: Kisfaludy András, dr: Fakan Balázs, szé: Markó György, o: Balog Gábor, v: Czeilik Mária, h: Novák Béla, Almásy Péter, sz: Doleviczényi Miklós, Horváth Charlie, Horváth László Xavér, Kisfaludy András, Körmendi Dezső, Rózsa T. Endre, Ujlaki Dénes
Munkart, é. n. (2007), video, szí, 91 perc

A „kalefosok” gimnazistákból, főiskolásokból, egyetemistákból álló laza baráti társasága az ötvenes évek végétől találkozgatott a Moszkva téren. Szerették a rock and rollt, a bulikat, szerettek volna utazni, jól öltözni, szabadabban élni. A rendőrség spiclijei révén folytonos ellenőrzés alatt

tartotta társaságot. Október 23. környékén lecsukták, megalázták őket, többen a börtönt is megjárták, „ref”-esek lettek. A hatvanas évek vége felé a társaságból sokan külföldre távoztak, az összejövetelek megritkultak.

A KASZTNER-VONAT 1-3.

The Kastner Train 1-3

r: Radó Gyula, f: Bubryák István, Radó Gyula, szé: dr. Haraszi György, dr. Molnár Judit, dr. Szita Szabolcs, szerk, rip: Bubryák István, Pikó András, o: Sibalin György, Pigniczki István, v: Csepregi János, p: Bubryák István, sz: dr. Molnár Judit, Devecseri László, Hansi Brand, dr. Szita Szabolcs, dr. Haraszi György, Kasztner Zsuzsa
Bubryák Stúdió, 2006, video, szí+ff, 150 perc

A kolozsvári, jogot végzett újságíró, Kasztner Rezső (1906-1957) a második bécsi döntést követően Budapesten folytatta cionista mozgalmi munkáját. Az 1943 elején alakult Budapesti Segélyező és Mentőbizottság ügyvezetőjeként ő szervezte a külföldről menekültek bújtatását, ellátását. A német megszállás után ő tárgyalt a cionisták részéről a nációkkal, akik anyagi és diplomáciai előnyök fejében korlátozott számban hajlandók voltak zsidókat kiengedni az országból. Az Eichmannal, majd Kurt Becherrel folyó alkudozások eredményeként Kasztner egy kisebb csoport kijuttatását kezdte szervezni. Az úgynevezett „Kasztner-vonat” 1944. június végén hagyta el az országot. 1684 utasa először Bergen-Belsenbe került, majd a semleges Svájcba távozhatott. Kasztner Izraelbe költözött, s 1957-ben lakása előtt agyonlőtték. Tevékenysége máig viták keresztútjében áll.

A KÖZMŰVELŐDÉS HÁZAI

Houses of Public Education

Mesterművek a századforduló magyar építészetéből

Turn-of-the-Century Masterpieces of Hungarian Architecture

r: Kútvolgyi Katalin, f, szerk: Mezey Emőke, szé: Gerle János, o: Enyedi Lajos, v: Palotai Éva, mt: Kopeczky Zsuzsanna, Marosi Barna, z szerk:

Herczeg László, gyv: Mándi János, p: Fülöp György, n: Molnár Piroska, Végvári Tamás

Centrál Filmstúdió, 2006, video, szí, 26 perc

1907-ben Ferenc József koronázási évfordulójának tiszteletére a magyar kormány törvényt hozott népkönyvtárak és kultúrházak létesítésére. Országsszerte közművelődési házak épültek. A film a már korábban megépült Szegedi Kultúrpalotát (1896, Lang Adolf, Steinhardt Antal), az aradi Kultúrpalotát (1913, Szántai Lajos, öt pályamű felhasználásával), a Székely Nemzeti Múzeumot (1913, Kós Károly), és a marosvásárhelyi Ferenc József Közművelődési Házat (1913, Komor Marcell, Jakab Dezső) elemzi.

A KUSZTORA MŰVÉSZEI – BICKAFILM

Artists of the Penknife

r, f: Magyar Tamás, szé: Dettre Zizi, Gencsi Zoltán, Petrovszky Ildikó, o: Vékás Péter, v: Feit Gábor, Zajti Gábor, h: Solymosi Ákos, mt: Bognár János, Kemény Zsigmond, Tóth Irén, Vásárhelyi Emőke, z szerk: Szigeti Ágnes, n: Csujá Imre, gyv: Ordódy Judit, p: Lakatos Iván, sz: Benei Péter, Besenyei László, Dudok András, Kocsis Ferenc, Kosina Péter
Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, 2007, video, szí+ff, 35 perc

Falun az a mondás járja, nem férfi a férfi bicska nélkül, de mire használja? Szinte minden tevékenységéhez szüksége van rá az evéstől a birka körmének levágásáig. Ráérő idejében pedig szép mintákkal díszíti vele a használati tárgyait, vagy a pipát, az ostor nyelet, a botját.

A LÁTHATATLAN NAPRENDSZER

The Invisible Solar System

r: Hevér Zoltán, o: Sibalin György, v: Borbély Viktor, gyv: Horváth Atila, p: Móczán Péter, sz: Bebesi Zsófia, Erdős Géza, Kecskeméty Károly, Király Péter, Szegő Károly, Tátrallyay Mariella
EPS Produkciós Iroda, 2007, video, szí, 43 perc

Az MTA KFKI Részecske- és Magfizikai Kutatóintézet Kozmikus Fizikai Főosztályának munkatársai több évtizede vesznek részt nemzetközi űrprogramokban. A tudósok az űrkutatás múltjáról és jelenéről, a Naprendszer kutatásának legfrissebb eredményeiről számolnak be. Ismertetik

a fizikai folyamatokat, amelyek a jelenségek megértéséhez szükségesek, s számítógépes animációval, mérésekkel és úrfelvételekkel szemléltetik azokat.

A MAESTRO – DAN REISINGER MAGYARKANIZSÁN

The Maestro – Dan Reisinger in Magyarkanizsa

r: Fejős Csilla, Iván Attila, fk, szerk, rip: Fejős Csilla, szé: Bicskei Zoltán, o: Csubriló Zoltán, Iván Attila, mt: Draginja Ramadanski, Milan Ramadanski, z: Arvo Part, p: Iván Attila, sz: Dan Reisinger
Cinema Filmműhely, 2007, video, szí, 27 perc

A magyarkanizsai tizenéves Reisinger Ivánnak (1934) csaknem az egész családja elpusztult a holokauszt idején. 1949-ben költözött édesanyjával Izraelbe. 16 évesen már a Bezalel Akadémia (Jeruzsálem) hallgatója, ahol festészetet, rajzot, plakátfestést tanult. Egyike azoknak, akik Izrael vizuális arculatát meghatározzák: számtalan plakátot, bélyeget, naptárt, csomagolást, logót készített, de ő tervezte többek között a nemzeti légitársaság, az El Al arculatát, a Yad Vashem Intézet óriási reliefjét is. A film a világhírű formatervező, grafikus, festő gyermekkora helyszínén tett látogatását örökíti meg.

A MAGYAR TENGER MELLÉKÉN – A BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK

By the Hungarian Sea – The National Park of the Highlands of Lake Balaton
Magyarország nemzeti parkjai *National Parks of Hungary*

r, v: Tóth Zsolt Marcell, szerk: Zachar Zita, an: Metropolytan Factory Animációs Stúdió, o: Tóth Zsolt Marcell, Karácsony Sándor, Kele Andor, Molnár Attila Dávid, h. Faludi Sándor, gyv: Péterfay Attila, Kerekes Péter, p: Fényes András, Török Gábor, z szerk: Herczeg László, z: Mátyás Attila Merkaba, n: Szakácsi Sándor
Master Pro, MTV, é. n. (2007), video, szí, 25 perc

A Balaton-felvidék hagyományos gazdálkodása szelíden formálta át a tájat. A radikális beavatkozások – tájidegen fajok betelepítése, a Kis-Balaton lecsapolása, a külszíni bányászatok, a beépítések – azonban olyan gyökeres változásokat eredményeztek a vidék flórájában és faunájában, hogy az élőhelyeket aktív közreműködés nélkül nem lehet megvédeni. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park 1997 óta ápolja a tájegység értékeit.

**A MOHÁCSI ÖZVEGY – KÉPEK HABSURG MÁRIA
KIRÁLYNÉ ÉLETÉBŐL ÉS KORÁBÓL**

Widow of Mohács

r, o, gy, p: Lakatos Iván, f: Réthelyi Orsolya, Lakatos Iván, mt: Buda János (h), Moldoványi Judit (v), Tóth Irén, Üveges Béla, km: Bács Ferenc, Bede Fazekas Szabolcs, Csankó Zoltán, Kálid Artúr, Kútvölgyi Erzsébet, Lukács Sándor, Mihályi Győző, Perlaki István, Szersén Gyula, Végvári Tamás

Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, 2007, video, szí, 66 perc

Habsburg Mária (1505-1558) 1521-ben dinasztikus okokból lett II. Lajos felesége. Férje húszévesen életét vesztette a mohácsi csatában. Mária Pozsonyba, majd Bécsbe menekült. Bátyja, V. Károly német-római császár 1531-ben németalföldi kormányzónak nevezte ki. Háborúk, nehézségek közepette csaknem 25 évig viselte tisztségét, férfias rátermettségével, felkészültségével kortársai nagyrabecsülését is kivívta. Az asszony széles látókörére jellemző, hogy a lutheránus tanok üldöztetése idején titkára, Oláh Miklós folyamatosan levelezett Rotterdami Erasmussal, maga Mária Lutherrel és Erasmussal több levelet váltott.

**A MOZI 50 ÉVE – A MAGYARKANIZSAI MOZI
FÉL ÉVSZÁZADA**

Fifty Years of Movie – Half a Century of Movie in Magyarokanizsa

r, o: ifj. Apczí Jenő, z: Ennio Morricone, Jelly Roll Morton, Amedeo Tomassi, sz: Apró Mária, Bicskei Rudolf, Körmöci Miklós, Pilisi Teréz, id. Pósa Károly

Cinema Filmműhely, 2006, video, ff+szí, 52 perc

A bácskai kisvárosban, Magyarokanizsán (ma Szerbia) a némafilmek idejétől működött mozi. A televízió megjelenéséig a közösségi élet fontos helyszíne maradt a filmszínház. Ma a Művészetek Házában működő, modern Kultura Filmszínház látogatottsága csekély. A megszólalók – mozivezető, gépész, tűzoltó – nosztalgiával emlékeznek a technikailag néha nem tökéletes, de teltházas, nagy sikerű előadásokra.

A NEVETLEN FALU 1-2.

The Nameless Village 1-2

r: Péterffy András, o: Nagy Ernő, v: Maros Gábor, h: Kapcsos Vince, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, z: Erik Satie
Dunatáj Alapítvány, 2007, video, szí, magyar, ukrán, angol, lengyel, spanyol h, mf, 52+52 perc

A filmszociográfia a közös tanácshoz tartozó öt kárpátaljai falu (Nevetlenfalu, Akli, Újakli, Aklihegy, Batár) lakóinak lassú magára találásáról tudósít. A terület magyarlakta falvai a 20. században, az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása után csehszlovák, majd magyar, később szovjet, végül ukrán fennhatóság alá kerültek. 1991-et, Ukrajna megalakulását követően a szovjet korszak valósággal aranykornak tűnt, mert az addig megélhetést biztosító kolhozok felbomlása miatt általánossá vált a nyomor, a lakosság nagy része csempészetből, ügyeskedésből kényszerült megélni. Amikor kialakult egy tehetősebb réteg, a helyzet javulni kezdett, mert ők másoknak is tudnak munkalehetőséget adni. A helyi lokálpatrióták szerint a kilátástalanságból a templom és az iskola vezet ki. Református gyülekezetet alapítottak, a falvak lélekszámban is gyarapodnak, sőt, lassan elmagyarosodnak.

A PÁRTTITKÁR

The Party Secretary

r, szerk: Velti László, o: V. Nagy Attila, sz: Csurka István, Gellért Kis Gábor, Horváth Gábor, Kahler Frigyes, Maróti Rezső
RTL Klub, 2007, video, szí+ff, 26 perc

Pap János (1925-1994) kisparaszti családból származott, vegyésztechnikuskusnak tanult, majd elvégezte a pártfőiskolát. 1949-től az MDP Veszprém Megyei Bizottsága munkatársa, 1957-1961 és 1965-1985 között az MSZMP Veszprém Megyei Bizottsága első titkára volt. 1961-1963 között belügyminiszter, ezt követően 1965-ig miniszterelnök-helyettes volt. Az ő fellebbezését követően ítélték halálra Brusznjai Árpádot (1924-1958). Veszprém teljhatalmú uraként átépítette a történelmi belvárost, a főutat a városon át vezettetette. 1985-ben nem választották újra. 1994-ben feleségével öngyilkos lett.

A POPCÉZÁR

The Caesar of Pop

Múlt-kor

r: Lakatos András, szerk: Bartal Csaba, Milus Katalin, Fekete Lina, Daróczi Tímea, szé: Balázs Bálint, Szende László, Szecsey István, Király Levente, o: Halla József, Bornyi Gábor, Koncsik László, v: Székely Attila, gyv: Ducsay Edward, Mliner László, n: Dunai Tamás, sz: Erdős Péter, Benkő László, Boros Lajos, Csatári Bence, Csepregi Éva, Csontos Tibor, Hobo, Jávorszky Béla Szilárd, Nagy Feró, Sebők János, Urbán Tamás
MTV Kulturális Főszerkesztőség, 2007, video, szí+ff, video, szí, 26 perc

Erdős Pétert (1925-1990) a „popvilág Aczél Györgyét” többnyire diktátornak tartották. A menedzser a vele 1988-ban készített, eddig nem vetített interjúban annak ellenére elvű kommunistának vallotta magát, hogy éveket töltött börtönben 1956 előtt és után is, a pártból is kizárták. Öntörvényű ember volt, aki a meggyőződését, a saját ízlését követte a politikai, a piaci konjunktúra ellenében is. 1968-ban lett jogtanácsos, később a sajtóosztályt vezette a Magyar Hanglemezgyártó Vállalatnál. Ahogy szélesedett a könnyűzenei paletta, úgy tolódott a szerepe a menedzselés felé. Mindent megtett azért, hogy legalább egy magyar együttes – a Neoton Família – világkarriert fusson be, hogy a nyereségből finanszírozhassa a többi produkciót.

A SÁRKÁNYOK FÖLDJÉN

In the Land of the Dragons

r, o: Miló Mihály, fk, p: Gajdos László, n: Csernák László, km: Dankó László, Rendes Sándor, mt: Balázs Attila, Ésik Sándor, Máthé Csaba, sz: Gajdos László, Maximilian Camil, Severinus Dirgo
gy. n., é. n. (2007), video, szí, magyar, angol h, magyar hb, 46 perc

A Nyíregyházi Állatkert forgatócsoportja a Komodói Nemzeti Parkba látogat. Az indonéz szigetvilág 14 ezer szigete közül Komodo arról nevezetes, hogy 1912-ben itt fedezték föl az óriásvaránuszokat. A nemzeti parkot 1980-ban hozták létre, 1991 óta a világörökség része, csak szigorú feltételekkel látogatható. A kopár, száraz, 35 km hosszú szigeten jól el tud bújni az ott háborítatlanul élő közel ötszáz sárkánygyík.

A SÜLLYEDŐ FALU

The Sinking Village

r, v: Szirmai Márton, szé: Buglya Zsófi, Pálos György, Várhegyi Rudolf, o, p: Pálos Gergely, z: Fodor Attila, Paolo Mantovani, sz: Krucsai József
Közgáz Vizuális Brigád, Instant Filmek Műhelye, 2007, video, szí, 23 perc

A Békés megyei Medgyesbodzás 1994 óta hol gyorsabban, hol lassabban, de folyamatosan süllyed. A helyiek szerint azért, mert a talajból kitermelik a vizet, de a Mol bányászati tevékenysége sem javítja a helyzetet. A falu minden fórumot megkeresett a médiától a minisztériumokig, ám összesen ötmillió forint gyorssegélyt kaptak. A falu lakossága szegény, elöregedett, még kárszakértőre sem futja nekik. A polgármester, Krucsai József angolul tanul, beadványt készít az EU-nak, mellékletként filmet csatol a falu helyzetéről.

A SZÁZADFORDULÓ BUDAPESTJE

Budapest at the Previous Turn of Century

r, f: Saár Tamás, rip: Szódy Szilárd, o: Kardos Sándor, v: Kornis Anna, h: Pálincás László, gyv: Fabók István, p: Török Gábor, Fényes András, z szerk: Herczeg László, sz: Buza Péter, Gerle János, Vadas Ferenc
Titania Master Pro, 2007, video, szí, 55 perc

1867 után Magyarország kihasználta a kiegyezés biztosította pénzügyi, intézményi eszközöket, társadalmi lehetőségeket; az egyesített fővárosból reprezentatív nagyvárost építettek. A lakosok száma 1870 körül mindössze 200 ezer volt, 1900-ra azonban már egymillióra növekedett. A kor emblematikus épületeinek (Operaház, Postatakarékpénztár, Földtani Intézet) bemutatását a dualizmus infrastrukturális fejlesztéseinek (a Duna szabályozása, rakpartok kiépítése, hidak, pályaudvarok, Fővárműház, Központi Vásárcsarnok) ismertetése egészíti ki.

A SZOBOR LELKE

Spirit of the Statue

r, o: Nagy Ernő, gyv: Takács J. Lajos, p: Matti Kinnunen, sz: Nagy Benedek
Frontline Gallery, Rubato Film, 2007, video, szí, 35 perc

Nagy Benedek (1941) 1961-63 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán Szabó Iván tanítványa volt. 1970 óta Mórton tanít és alkot. Alapvetően figuratív művészetének visszatérő motívuma a ló-ábrázolás: ezúttal egy életnagyságú bronz lószobor megalkotásának lehetünk tanúi.

A TITKOK LÉGIJÁRATA

Flight of Mysteries

r: Markovits Ferenc, o: Markert Károly, Havasi József, Durkó Zsolt, Tóth Sándor, v: Enzsöl István, an: Gulyás Gábor, mt: Szalontai Judit, z: Hortobágyi László, p: Szohár Ferenc, sz: dr. Németh László, Deák Péter, Földesi László, dr. Fülöp András, dr. Tóth Sándor
Cinemart, video, ff+szí, 55 perc

1975. szeptember 30-án a Malév bejrúti járata nyolc perccel a leszállás előtt a tengerbe zuhant. Az ötven utas, köztük egy magyar, és a tízfőnyi személyzet életét veszítette. A magyar hatóságok mindent megtettek azért, hogy a katasztrófa körülményei titokban maradjanak. Dr. Németh László, akinek huszonnégy éves légiutaskísérő felesége, Tallér Ágnes is az áldozatok között volt, a rendszerváltozás után nyomozásba kezdett. Bal eset történt, vagy lelőtték a gépet? A tények arra utalnak, hogy a titkolózásnak a politikaiak mellett anyagi okai is voltak. A Malév nagy összegű kártérítést kapott a katasztrófát szenvedett gépért a biztosítótól, ami nem járt volna, ha kiderül, hogy a gépet lelőtték.

A TÖRTÉNETEK IGAZAK – KROÓ ANDRÁS BESZÉLGET BREZNAY JÓZSEFFEL

The Stories Are True – András Kroó Talking to József Breznay

r: Ostoros Ágnes, o: Rác Balázs, Pataki Róbert, Mező András, v: Bedő Barna, gyv: Szappanos Éva, z: Szomor György, sz: Breznay József
Opacity, é. n. (2007), video, szí, 26 perc

Breznay József (1916) Benkhard Ágost, Karlovsky Bertalan és Szőnyi István növendékeként végezte el a Magyar Képzőművészeti Főiskolát 1934-1939 között. A római Magyar Akadémia ösztöndíja (1939-1941) nagy hatással volt rá. A háború alatt igyekezett menteni festőtársait. Az 1940-es évek végéig színgazdag, oldott festőiség jellemezte, elsősorban tájképeket, idilli jeleneteket festett, de monumentális falkép-pályázaton is részt vett. 1957-es párizsi útja után művészetében fordulat követ-

kezett be: a szürrealizmushoz közeli, de realista műveket kezdett alkotni. Dekoratív, fantáziadús, színgazdag művei harmóniát tükröznek. Alkotói módszere a színből indul ki; számára fontos, hogy a kép szép legyen.

A TÖRVÉNY KAPUJÁBAN

Before the Law

r, o, v: Papp Barnabás, szé: Gárdonyi László, Jancsó Nyika, Kárpáti György, p: Kohári Edit, km: Sinkó László, sz: Tóth Alexandra, BKV örök

Novus, Framefilm, video, szí, 4 perc

A Novus Gimnázium tanulói szeretnék a BKV területén forgatni. Az ellenőrök és a biztonsági őrök nem engedik, a központban kell engedélyt kérni, mondják. Egy fiú a HÉV-en *A törvény kapujában* című Franz Kafka-novellát olvassa.

A VÁROS RITMUSA

Rhythm of the City

r: Salamon András, o: Tóth Zsolt, Salamon András, v: Szalai Károly, h: Hollósi László, z szerk: Kazai Ági, mt: Herbai Máté, Szőnyi István, Ráczy Péter, Nánási Levente, Árvai István, Vass György, Szilágyi Péter, Pálvi Kiss Tamás, Szada Márton, Pálincás Ádám, Ivanovics László, gyv: Mester Gábor, p: Nyeste Péter, sz: Gerendás Dániel

Aster Film, 2007, video, szí, 15 perc

A kisfiú figyelni Budapest hangjait, amelyek ritmussá állnak össze. A gyerek dobján megszólal a nagyváros.

A VILÁG CHAIMÉ

The World Belongs to Chaim

r: Cantu Benjamin, o: Alexander Gheorghiu, v: Cantu Mari, h: Johannes Schmelzer-Ziringer, p: Nils Bökamp

Bökamp und Freunde, ZDF, video, szí, 29 perc

Chaim budapesti vallásos zsidó fiú. Édesapjával zsinagógába jár, tanulmányozza a Talmudot. Bécsbe megy tanulni, mert itthon különcnek számít. Életcélja, hogy a 613 parancsból minél többet megtartsa, s minél közelebb kerüljön az Örökkévalóhoz.

A ZARÁNDOK ANGYAL – BERDA JÓZSEF

The Pilgrim Angel – József Berda

r: Bicskei Éva, szé: dr. Urbán László, o: Hajdú János, Schwindl Endre, Magyarai Zsolt, Halász Gábor, v: Koncz Gabriella, gyv: Mátl Gábor, p: Sipos Áron, km: Helyey László, Kubik Anna, sz: Sipos Áron, Szalay Károly, Szőke István, Szőnyi Zsuzsa, Szunyoghy András
Focus Film 2005-2007, video, szí, 42 perc

Berda József (1902-1966) költő szeretett csatangolni, erdőt-mezőt járni, az ország különböző pontjain élő barátaihoz váratlanul beállítani. A visszaemlékezők mutatják a helyeket, amelyeket kedvelt – többnyire kocsmát –, amerre kirándult, ahol a piac volt, vagy a borbélyüzletet, az újságost, akihez járt, s az utcát, melyet a költőről neveztek el. Az anekdoták sora, a tiszteletére létrehozott baráti kör azt mutatja, hogy halála után több mint negyven évvel is elevenen él az emléke.

A ZENÉLŐ FALU

A Village of Music

r: Orbán Ágnes, szerk: Lengyel Gyula, o: Mertz Loránd, v: ifj. Horváth Géza, p: V. Farkas Csaba, Fényes András, Török Gábor, sz: Pál Lajos, Bányi József, Jobbágy Mihály, Szokol Emese, Dallos Tamás
Titánia Master Pro, Pax TV, 2006, video, szí, 76 perc

1999 óta felpezsdült Püspökhatvan zenei élete. A Viskről (Ukrajna) a kis faluba települt Pál Lajos zenetanár és felesége hatására a zeneiskola élettel telt meg: a szimfonikus zenekarban szokásos hangszerek mellé 20-25 gyerek választotta a cimbalmot, a citerát, a harmonikát. A gyerekek hatására a szülők, sőt a nagyszülők is zenélni kezdtek, családi együttesek alakultak, nincs családi ünnep közös zenélés nélkül. Minden évben megrendezik a Zenélő Családok Vasárnapját. A kis közösség lokálpatriotizmusa megerősödött, az emberek a munkanélküliség dacára erősen kötődnek falujukhoz.

ÁBEL A VÁSÁRBAN

Abel in the Fair

r, o: Surányi z. András, v: Sívó Júlia, gy, p: Szederkényi Miklós, sz: Visky Ábel, Dunatáj Alapítvány, 2007, video, szí, 18 perc

Ábel tükröt keres a vásárban, mert ha lesz feleség, tükör is kell. A megvásárolt tükörrel próbálja meghódítani Máriát. Hívja körhintázni, de a lány nem áll kötélnek. Ábel egyedül körhintázik.

ADJÁTOK VISSZA A HEGYEIMET!

Give Me Back My Mountains

r: Koltay Gábor, o: Franyó Attila, Mezei Attila, Mertz Loránd, Halász Lajos, v: Halász Lajos, h: Policza Imre, Vida Miklós, gyv: Nagy Béla, p: Somlai Zsuzsanna, z: Koltay Gergely, Kormorán együttes, km: Rékasi Károly, Czikei László, Dörner György, Kalapács József, Selmeczi Roland, Sinkovits Imre, Szelezky Zita, Varga Klári, sz: Andrassy Kurta János, Bertha Zoltán, dr. Kincses Előd, Márkus Béla, Medvigy Endre, Nagy Pál, Pomogáts Béla, Raffay Ernő, Takaró Mihály, Vekov Károly, Wass Endre, Wass Miklós

Korona Film, 2007, video, szí+ff, 112 perc

Wass Albert (1908-1998) sikeres íróként, költőként indult, 1940-ben Baumgarten-díjat kapott. A háború alatt különböző tisztségeket látott el a magyar hadseregben, majd 1945-ben Németországba, 1951-ben pedig az USA-ba emigrált. 1946-ban a román népbíróság távollétében háborús bűnösnek nyilvánította, halálra ítélte, de az Egyesült Államok elutasította Románia kiadatási kérelmét. Wass irodalmi műveinek, közéleti tevékenységének középpontjában szeretett szülőföldjének, Erdélynek és lakóinak történelme, mindennapjai álltak. Angol nyelven kitartó propagandát folytatott a kommunizmus, illetve a trianoni határok ellen. Ez is közrejátszott abban, hogy csupán a rendszerváltozás után vált általánosan ismertté a volt szovjet blokkban. Politikai szerepének és irodalmi tevékenységének megítéléséről éles viták folynak. 1993-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével tüntették ki, 2003-ban posztumusz alternatív Kossuth-díjat kapott. Hívei kitartóan küzdenek rehabilitálásáért.

ADOTT A LELKÉBŐL A FÁNAK

Inspired Wood

r, szerk: Antala Zsuzsanna, Tuska Tünde, o: Fodor Dezső, Joó Imre, Szél Zsolt, v: Csányi Katalin, h: Berecz István, Nagy G. József, sz: Ungvári Mihály, Diósi Gábor Ferenc, dr. Jana Kozusková, Miklós János, Recskó Béla

MTV Kisebbségi Szerkesztőség, 2007, video, szí, magyar, szlovák h, mf, 26 perc

A Békés megyei Kőtegyánban 1997-ben alakult meg Ungvári Mihály képzőművész vezetésével a Kőtegyáni Baráti Kör. Az elhanyagolt környezetet a tájépítészet eredményeinek alkalmazásával, illetve faszobrok készítésével ökoparkká varázsolták. Az eltelt tíz év alatt pályázattal, kilincseléssel, szervezéssel elérték, hogy ma már négy országból jönnek véssővel, kalapáccsal az egyesület művészeti táborába.

AJÁNDÉKFILM – VÁRATLAN TALÁLKOZÁS FEJTŐ FERENCCEL

Film by Surprise – Unexpected Encounter with Ferenc Fejtő

r, v: Tóth Barnabás, szé: Tubics Tibor, o: Szügyi Balázs, Szőnyi István, Tóth Barnabás, h: Turbók József, ifj. Perger István, z: Budapest Klezmer Band, p: Vittoria de Bruin, Ed de Bruin, Novák Emil, sz: Fejtő Ferenc, Havas Judit, Jóna Éva Hava, dr. Törzsök Erika, Vereb Zsolt
ScreenSpite, 2004-2007, video, szí, 50 perc

2004-ben Nagykanizsán holokauszt-emlékművet avattak, az ünnepségre Fejtő Ferenc (1909-2008) is hivatalos volt. A történész, író – noha 1927-ben elszakadt szülővárosától – mindig örömmel ment a dunántúli városba. A film a magát „vallásilag keresztény zsidó, ideológiailag konzervatív liberális szocialista”-ként meghatározó Fejtővel folytatott kerekasztal-beszélgetés rögzítése.

AKI HAMARABB ODAÉR, AZ A NYUSZI

Bonny in the Grass

r, szerk: Antala Zsuzsanna, o: Ficker Péter, Szél Zsolt, v: Csányi Katalin, h: Berecz István, Nagy G. József, gyv: Csóti Zsombor, sz: Szluka Tibor, dr. Simon Mária, Szluka Tamás Tibor, Szluka Noémi Gizella, Szluka Péter Zoltán

MTV Kisebbségi Műsorok Szerkesztősége, 2007, video, szí, 53 perc

A hiperaktív Péter zenét tanul, a dadogós Tamás tehetségesen népitáncol, a csökkentlátó Noémi táncol, zenél. Mindhárman Szluka Tibor és felesége örökbefogadott gyerekei. A szülők családjuk történetét kutatják és adják át gyerekeiknek, ápolják szlovák gyökereiket, s fesztiválokra viszik szerepelni őket.

AKIK A LÁNGOT ŐRZIK

Those Guarding the Flame

r: Hajdú Eszter, o: Szandtner Dániel, Galán Géza, Géczy Dávid, Pótári József, v: Roszik Gergely, h: Tóth Gergely Máté, sz: Székely Péter, Thürmer Gyula, Kalocsai Kinga
SZFE, 2007, video, szí, 29 perc

1990-ben alakult meg a Magyar Kommunista Munkáspárt ifjúsági tagozata, a Baloldali Front (BF). Székely Péter 2000-2007 között töltötte be a BF elnöki posztját, ekkor a párt budapesti elnökévé választották. Székely a kapitalizmus elleni küzdelmet tartja a párt legfontosabb feladatának. A fiatal kommunisták szerint nem felelősek az ötvenes évek törvénysértéseiért, nekik a ma feladataira, problémáira kell megoldást találniuk. Az aktivisták gyűléseken, kongresszuson, demonstrációkon vesznek részt, igyekeznek terjeszteni nézeteiket.

ALEXANDRA PAVLOVNA – A MAGYAROK KIRÁLYNÉJA

Alexandra Pavlovna – The Queen Consort of Hungary

r, szerk, f: Szakály István, rip, szé: Kozma András, o, v: Kiss Sándor, h: Balogh Balázs, Gergely András, z szerk: Herczeg László, p: Fényes András, Török Gábor, n: Végvári Tamás, sz: Habsburg-Lotharingiai Mihály, Kádár Iván, Nyikolaj Kim, Laboda Gábor, Seremetyeff-Papp János
Titania Master Pro, 2006, video, szí, 50 perc

1799-ben I. Ferenc osztrák császár és magyar király Szentpétervárra küldte öccsét, hogy dinasztikus házasság révén tegye szövetségesevé I. Pál orosz cárt a napóleoni hadak ellen. József nádor (1776-1847) és Alexandra Pavlovna cárkisasszony (1783-1801) egymásba szerettek. A fiatalasszony férjéhez hasonlóan nagy népszerűsége tett szert a magyarok körében. Két év múlva bekövetkezett halálakor a féltékeny bécsi udvar fellélegzett, a magyarok mélyen meggyászolták. 2004-ben orosz-magyar összefogással felújították és újraszentelték az ürömi pravoszláv emlékkápolnát, ahol Alexandra Pavlovna nyugszik.

**AMIKOR GYULA BÁCSI VÁSÁRRA VITTE VOLT
A TÖLCSÉRES HEGEDŰJÉT**

Uncle Gyula Taking His Funneled Fiddle to the Market

r, f: Czigány Zoltán, o: Csukás Sándor, v: Kollányi Judit, h: Kapcsos Vince, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor

Dunatáj Alapítvány, 2007, video, ff, 10 perc

Gyula bácsi elviszi hangszerét a nyáradszeredai (Románia) vásárra, s bár be is mutatja, mire képes az instrumentum, senki nem veszi meg tőle. Legyint egyet, s a porfelhőben hazabaktat.

**ANDI NÉNI A SZEGÉNYEKÉRT
AZ UTOLSÓ SZÍVDOBBANÁSIG**

Aunt Andi for the Poor to the Last Breath

készítették: György István, Mohi Sándor (o), Ricsóy Béla (v), Szalay Béla (gyv), Szathmáry Ilona (r, f), Tényi István (f, rip), p: Viktorin Kornél, sz: Molnár Gézáné, Oláh Józsefné

Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2006, video, szí, 55 perc

Segíteni nagyon nehéz, vallotta utolsó interjújában Andi néni, Molnár Gézáné (1929-2006), a Létminimum Alatt Élők Társasága (LAÉT) egyik alapítója, majd országos elnöke. Apja gyáros volt, kislánként megjárta Buchenwaldot. A fiatal lány 1946-ban azért tért haza Bécsből, mert hitt a kommunista eszmékben. Tanulni kezdett, újságíró lett. 1956-ban a forradalom alatt fényképezőgéppel járta a várost. Igyekezett a Kádár-korszakban is fölhívni a figyelmet a visszasságokra. Egész életét optimizmus hatotta át, azért dolgozott, hogy ne legyen rá és a LAÉT-re szükség.

**ARCOÉTIKA – MINDEN UGYANAZ MÁSKÉPPEN –
EF ZÁMBÓ ISTVÁN**

*From Face to Faith – Everything is the Same in Different Ways –
ef Zámbo István*

r: Iványi Marcell, szerk: Popovics Gizella, o: Lovasi Zoltán, v: Harsányi Réka, z: A. E. Bizottság, ef Zámbo HDB, European Mantra, gyv: Naszodi Katalin, p: Móczán Péter, sz: ef Zámbo István

MTV, EPS Produkciós Iroda, video, ff+szí, 25 perc

A festészet és a zene a hatvanas évek óta egyformán fontos Ef Zámbó István (1950) számára. Brátaival kezdetben rockot játszottak és illegális szabadtéri kiállításokat szerveztek. Egy idő után hivatalos támogatással folytatták a kiállításokat, de nem lettek kevésbé provokatívak. A hetvenes években zenei kísérletezésbe kezdtek, performanszokat adtak elő. Zenekaruk, az A. E. Bizottság visszatért a rockos alapokhoz, zenei stílusukat hangszeres tudásukhoz szabták. A koncertezéssel párhuzamosan megalapították a Vajda Lajos Stúdiót, később a MűvészetMalmot. A Bizottság feloszlása (1986) után hozta létre ef Zámbó Happy Dead Band nevű saját együttesét. Ars poeticája: nem a látvány a lényeg, hanem amit beleképzünk.

ARTYUM

Artyum

r, szerk: Gázsó Zsuzsanna, o: Nagy Attila, Eszter Dániel, v: Dohi Gabriella, p: Pusker Péter, sz: Artyum Chepkonakova
Mediawave Nemzetközi Vizuális Művészeti Alapítvány, video, szí, orosz ny, 13 perc

Artyum Chepkonakova altáji torokénekes portréja.

ASSZONYÉLET

Being a Wife

r: Bálint Ibolya, o: Bálint Arthur, v: Kovács Károly p: Buglya Sándor, z: Hadnagy Árpád, sz: Czifra Rózália, Gagyí Gizella, Koncz László, Szócs D. Gyöngyvér, György Helga
Dunaversitas Egyesület, 2007, video, szí, 49 perc

A romániai Etéd (Atid) falu élete három korosztály – idős asszonyok, fiatal anya és a kislánya – mindennapjainak tükrében. Az idős nők nagyon szenvedtek alkoholistá, agresszív férjeiktől, akik szerencsére csak ritkán kísértenek, s milyen jó, hogy nem jönnek vissza többé. A fiatal asszonyt elhagyta ugyancsak italos férje. A kislány titokban várja, hogy meglátogassa az édesapja.

AZ AVENTINUSI TÜNDÉR

The Fairy of Aventinus

r, p: Muszatics Péter, o: Horváth Mihály, v: Kornis Anna, z szerk: Jánoska István, km: Lóte Attila, mt: Buslig Eszter, sz: Szőnyi Zsuzsa
Pelagi Film, Quadrafilm, 2007, video, szí, 53 perc

Portréfilm Szőnyi István (1894-1960) festőművész lányáról, Szőnyi Zsuzsáról (1924). 1949-ben férjével, Triznya Mátyással Rómába emigrált. Triznya az olasz filmes világ közkedvelt díszlettervezője, az asszony előbb rádiós, majd fordító-újságíró lett. A vendégszerető házaspár otthona, a „Triznya-kocsmá” évtizedeken át a magyar és az emigráns szellemi élet központja volt.

AZ ESÉLY

The Chance

r: Trencsényi Klára, rip: Takács Mária, o: Trencsényi Klára, Szőnyi István, v: Szalai Károly, h: Perger István, p: Fényes András, Török Gábor, Tóth Ákos, sz: Fonai László, Janovics László, Kulcsár Melinda, Tóth Péter, Zétényi Ákos

Titánia Master Pro, 2007, video, szí, 56 perc

A rendszerváltás után, a bányák bezárásával Pécsen is megnőtt a munkanélküliség. A volt bányásztelepen – az 1995-ben alapított UWYTA Rehabilitációs és Foglalkoztatási Kht. égíse alatt „Társadalmi változás = Esély” nevű, a megváltozott munkaképességűek munkahelyi reintegrációját segítő kísérleti projektet indítottak. 2007. július 31-ig ötvenegyen léptek be a programba. Az első huszonkét résztvevőből heten helyezkedtek el, nyolc főt képzésbe integráltak. A film készítése idején új jogszabályt alkottak, az új célkitűzés azok rehabilitációjának finanszírozása, akiknek reális az esélyük az elhelyezkedésre. A UWYTA bajba került, csaknem 400 ember sorsát kellett megoldaniuk.

AZ ÉVSZÁZAD BŰNÖZŐJE

The Criminal of the Century

r, f: Siklósi Szilveszter, o, p: Tóth-Szöllős András, sz: Aradi Csaba
Elefántfilm, video, szí, 44 perc

Aradi Csaba (1944) a debreceni egyetem biológia-kémia szakának elvégzése után egyetemi oktatóként, kutatóként dolgozott. 1989-ben nevezték

ki a Hortobágyi Nemzeti Park (HNP) igazgatójának. 1999. szeptemberében Torgyán József földművelési és vidékfejlesztési, valamint Pepó Pál környezetvédelmi miniszterek kezdeményezésére felfüggesztették, 2000 januárjában pedig fölmentették igazgatói állásából. Az egyebek mellett hűtlen kezeléssel vádolt szakember esetében a többször meghosszabbított fegyelmi vizsgálat sem tárt fel jogsértést. 2001-ben a Legfelsőbb Bíróság egy hónapon belül kétszer adott igazat neki. 2002-ben ismét kinevezték a HNP igazgatójának. 2005-ben nyugdíjba vonult.

AZ KÁRPÁTOKNAK ÖLELŐ KARJAI KÖZT, 4. RÉSZ

Embraced by the Carpathians, Part 4

r, o: Nádorfi Lajos, szerk: Mudry Péter, rip: Dombóvári Gábor, szé: dr. Kreutzer Andrea, v: Geo Tóth György, h, z szerk: Dobos László, Vámosi András, km: dr. Handler Ákos, sz: Szántai Lajos, dr. Varga Tibor, Woth Imre

gy. n. (Mangafilm), é. n. (2007), video, szí, 20 perc

Szent István koronáját Károly Róbert idején szállították Fehérvárról Visegrádra, ahol 1526-ig maradt kisebb megszakításokkal. A bizalmi őrzés hagyománya – amely szerint a koronát csak a király és a királyné ellenőrizhette – az 1440-es koronarablást követően szakadt meg. Ekkor ugyanis Habsburg Albert özvegye, Luxemburgi Erzsébet királyné ellopatta a koronát. A Szent Korona-tan hívei szerint a magyarok napjainkig tartó széthúzása ekkortól eredeztethető.

AZ ÖZVEGY

The Widow

r, v: Domokos János, dr: Egeres Katalin, o: Dömötör Péter, h: Kapcsos Vince, z szerk: DéEm (Domokos Mihály), p: Szederkényi Miklós Dunatáj, 2007, video, szí, magyar, román h, 22 perc

Éva néni 85 éves. Egyedül él. Otthon, a csöndben lassan dolgozgat a kertjében, locsol, hímez, pakolgat. Hamar elfárad. Aztán elballag a vásárra, ahol eladja a kertben termesztett zöldbabot, az utójára harminc éve viselt cipőt, a hímzett kötényt. Alkudozik kedvvel, életrevalóan, fiatalon. Azért dolgozik még mindig, mert nem akar megvélni. A felvételek a maroszéki Nyárádszeredán és Demeterfalván (Románia) készültek.

AZ UTOLSÓ MASZEK

The Last Recluse

r, fk: Maksay Ágnes, Marius Tabacu, szé: Nagy Mária, Szilágyi István, o, v: Kötő Zsolt, gyv: Pap Zsuzsa, n: Kántor Melinda, Szűcs Ervin, km: Bogdán Zsolt, Dimény Áron, Keresztes Attila, Orbán Attila, Mányoki Kántor Bence, sz: Majtényi Ágnes, Szilágyi Béla, Szilágyi Judit, Szőcs Géza, Páll Lajos

Video-Pontes, 2007, video, ff+szí, magyar, román h, mf, 71 perc

A rendszerváltás után megdöbbenést keltett a hír: Szilágyi Domokos (1938-1976), a tragikus sorsú kolozsvári költő együttműködött a Securitatéval. Az életrajzi film kronologikusan követi a nyolcgyermekes, nagyon szegény református papi családból származó Szisz életének állomásait. A költő testvérei és barátai nagy szeretettel, megértéssel beszélnek a vívódó, magányos emberről. A film keretét a világpolitika és a román belpolitika főbb eseményeinek földézése képezi.

AZ UTOLSÓ SZÓ JOGÁN

By the Right of the Last Word

rip: Velti László, o: Takács András, v: Megyeri Gábor, Szakács Tibor, sz: Berecz János, Földes György, Kálmán László, dr. Lehoczky Pál, Pozsgay Imre, Szűrös Máttyás, Takács Imréné

RTL Klub, 2006, video, szí+ff, 26 perc

1989. április 12-én az MSZMP Központi Bizottsága ülésén Kádár János, a párt hatalmától megfosztott, beteg elnöke hosszú, zavaros beszédet mondott. A film egykori KB-tagok, a pszichiáter, a nyelvész segítségével próbálja megfejteni a beszéd értelmét, tágabb értelemben a rendszerváltást is.

BALATON RETRO

Balaton Retro

r, p: Papp Gábor Zsigmond, f: Tamási Miklós, v: Bartos Bence, n: Máté Gábor, Vallai Péter

Bologna Film, 2007, video, ff+szí, 82 perc

A *Balaton retro* a *Budapest retro*ban megismert módszerekkel készült; amatőr S8-as, híradó- és reklámfilmek szerkesztett gyűjteménye. A film

külön fejezetet szentel a Kádár-kori balatoni nyaralásra leginkább jellemző témaköröknek: balatoni üdülők, táborok, turizmus, sport, rendezvények.

**BALLADÁK KÖNYVE – BUDAY GYÖRGY ÚTJA
KOLOZSVÁRTÓL COULSDONIG**

Book of Ballads – The Life of György Buday

r, szerk: Czigány Zoltán, o: Csukás Sándor, v: Bartos Bence, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, km: Ráckevei Anna, sz: Buday Margit, Czigány Lóránt, Csaplár Ferenc, Garami László, Kass János, Lengyel András, Poszler György

Dunatáj Alapítvány, 2007, ff+szí, 56 perc

A kolozsvári Buday György (1907-1990) jogi tanulmányok után grafikusként, újságíróként, tipográfusként dolgozott. Társadalmilag elkötelezett társaival megalakították a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumát (1930). A grafikát közösségi művészetnek tartotta, amely széles rétegekhez képes eljuttatni a kortárs művészetet. Munkáiban a magyar hagyományokra épülő stilizációt az avantgárd vívmányaival ötvözte. Londonba távozott, a világháború kitörése után részt vett az emigráció antifasiszta munkájában. 1947-49-ben alapító vezetője volt a Magyar Intézetnek. Nagy csalódás volt számára, hogy a hidegháborúban az intézetet bezárták, haza sem jöhetett. 1955-ben egészsége megrendült. 1956 traumáját követően szanatóriumban élt, csak művein keresztül érintkezett a külvilággal. 1990-ben, közvetlenül halála előtt Szeged díszpolgárává választották.

BANOVICH – AZ EMULZIÓ EZÜSTJE 2.

Banovich – The Silver of Emulsion 2

r: Viczkó Tibor, o, v: Dóra Tibor, z: Dóra Krisztián, p: Sarudi Gábor, sz: Banovich Tamás, Jancsó Miklós

Quality Pictures, 2006, video, szí+ff, 59 perc

Banovich Tamás (1925) a Rákosi-korszakot táncfilmek készítésével „úszta meg”. Az akkor induló televízió bemutatta alkotásait, s külföldön is ismertté tette. *Az eltűszentett birodalom* (1956) csak 1990-ben került a szélesebb közönség elé. Elbocsátását követően 1965-ben tért vissza a szakmába: *Az életbe táncoltatott leány* 1965-ben Cannes-ban megnyerte

az első magyar nagydíjat. 1965-ben ő készítette Jancsó Miklós *Szegénylegények* című filmje díszleteit, ezzel kezdődött kettejük több évtizedes együttműködése. Saját filmjei – *Ezek a fiatalok* (1967), *Szép magyar komédia* (1970) – mellett a mai napig aktív Banovich több mint száz magyar, francia, amerikai film díszlettervezője.

BENEDEK DOKTOR CSODAKÚTJA

The Miraculous Fountain of Doctor Benedek

r: Zágoni Bálint, szé, rip: Peti Lehel, o: Székely Róbert, Keresztes Péter, p: Csánki Kata, Zágoni Bálint, Zágoni Balázs, z: Legedi László István, Antal Luca, sz: Antal Luca, Bejan Kukuri Péter, Bejan Kukuri Katalin, Benedek Antal, Ciuru Tereza
Klorofilm, Projectograph, 2007, video, szí, 28 perc

Benedek Márton (1931-1986) a moldvai Trunk falucska orvosa volt. 1980-ban titokban pappá szentelték. Jó ember és jó orvos hírében állt. A pápánál tett látogatása után a Securitate zaklatta, követték, kihallgatták. Hirtelen halála után csodatévő erőt tulajdonítottak kútja vizének, sírja földjének. A rendőrség lezáratta a kutat, megtiltotta a zárandoklatot. Most ismét inni lehet a kútból, el lehet zárandokolni az orvos szobrához. Aki hisz benne, annak használ.

BOGDANSKI DOLINA – WERKFILM

Dolina Bogdanski – Work in Progress

r, v: Csizmadia Ferenc, szerk: Szűcs Katalin Ágnes, rip: Bordos Anikó, Szűcs Katalin Ágnes, o: Csizmadia Ferenc, Zsigmond Attila, z: Melis László, p: Tóth András, sz: Árvai György, Bán János, Bodor Ádám, Derzsi János, Adriano Giannini, Kamondi Zoltán, Medvigy Gábor, Melis László, Molnár Piroska, Törőcsik Mari, Trill Zsolt
Honeymoon Films, 2005-2007, magyar, angol, román, olasz h, mf, video, szí, 60 perc

Bogdanski Dolinán – Kamondi Zoltán: *Az érsek látogatása* című filmjének forgatási helyszínén, a nagy műgonddal megépített díszletvárosban – a film alapjául szolgáló regény és a forgatókönyv írója, Bodor Ádám, a rendező, a szereplők és a stáb tagjai a filmről és az együttes munkáról vallanak.

BOLDOG NAPOK – HULLÓ CSILLAGOK

Happy Days, Falling Stars

r: Hajdú Gábor, fk, n: Nagy András, o: Farkas Dániel, Gyurikó László, Lajtai György, Marossy Géza, Molnár Tamás, v: Kovács Viktor, h: Belováry Tibor, Fartaczuk János, gyv: Géczy Dávid, z: Kárpátia, Zorall, Máté Péter, Andy Garfield, E. S. Posthumus, sz: Berecz János, Bródy János, dr. Bela W. Fejer, dr. Finta József, Mihail Szergejevics Gorbacsov, dr. Thomas Fried, Faludy György, Frank Felkai, Robert Hage, Hátori József, George Jonas, Király Béla, Makk Károly, Nagy András, Porter Anna, Törőcsik Mari, Vásáry Tamás
CTW-HollywoodGothic Pictures, 2006, video, ff+szí, magyar, angol, orosz h, angol fi, magyar hb, 55 perc

A filmben nyilatkozó hazai és kanadai közéleti személyiségek megosztják a nézővel, hogyan élték meg, mit gondolnak az 1956-os forradalomról.

BOSZPORUSZ FELETT A HÍD

The Bridge Across the Bosphorus

r, f: Tolvaly Ferenc, o: Balog Gábor, v: Koncz Gabriella, h: Bederna László, p: Csáky Attila, z: Márta István, n: László Zsolt, sz: Tolvaly Ferenc
Cameofilm, 2007, video, szí, 78 perc

„A hit úgy köti össze a hívőket, mint Európát és Ázsiát a híd a Boszporusz felett.” Az iszlám világ egy hétköznapiját bemutató útifilm képsorait Tolvaly Ferenc időről, hitről szőtt gondolatai kísérik.

BUDAPEST OSTROMA 1-4.

The Siege of Budapest 1-4

r: Kis Anna, Lakos Száva, Szilágyi Zsófia, Horváth Lili, szé: dr. Ungváry Krisztián, Varga János, o: Maly Róbert, Somogyvári Gergő, Vizkelety Márton, v: Hájos Zsolt, Jancsó Dávid, Kis Anna, Roszik Gergely, Sónyi Marianna, h: Perger István, ifj. Perger István, gy: Mester Linda, sz: Gyenes Judit, Gerlóczy Sári, Galántay Ervin, Bíró József, Pollok László
Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2007, video, szí+ff, magyar, német, orosz h, mf, 50+40+40+46 perc

A Horthy-proklamációt követően 1944. október 19-én Magyarországot megszállták a németek, a nyilasok átvették a hatalmat. Megkezdődött a

fővárosi zsidók deportálása. Budapest ostromának megkezdésekor sem a hadviselők, sem a pincébe menekült lakosság nem sejtette, hogy csaknem három hónapig tartanak majd a harcok. A filmben egykori német és orosz katonák, valamint magyar civilek elevenítik föl a „második Sztálingrád” borzalmaikat.

BUDAPEST VÁROSRAJZOLATAI

Outlines of Budapest

r: Siklósi Szilveszter, szé: prof. dr. Niedermüller Péter, o: Tóth-Szöllős András, v: Koncz Gabriella, z: Mericske Zoltán, p: Hábermann Jenő, mt: Bajnok Györgyné, Gerencsér Gyula, Princz Károly, Tóth Tímea, Varga Zsuzsa, sz: prof. dr. Niedermüller Péter

Filmart, 2006-2007, video, szí, 107 perc

Budapest a 19. század utolsó harmadában vált világvárossá, ekkor épültek azok a körutak, sugárutak, paloták, közösségi terek, amelyek máig meghatározzák arculatát. A világváros fogalma és mindennapi gyakorlata a 21. századig sok változáson ment át. Budapest jellegzetes helyeinek, eseményeinek funkcióváltása, illetve egykori funkciójának megőrzése (Blaha Lujza tér, gyárépületek, aluljárók, Hősök tere, zsidónegyed, romkocsmák), és az új épületek, rendezvények (Infopark, Hidak ünnepe, Tér-Film-Zene) együttesen rajzolják ki a főváros mai arculatát.

CIVIL JELENTÉS – A CIVIL JOGÁSZ BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EMBERI JOGI JOGSÉRTÉSEKRŐL, 2007. FEBRUÁR 23.

Civilian report – The Report of the Civilian Lawyers' Committee on the Violations of Human Rights, 23 February 2007

készítette: Gulyás János, sz: dr. Morvai Krisztina, dr. Völgyesi Miklós, dr. Gaudi-Nagy Tamás, dr. Horváth Attila, dr. Juhász Imre, dr. Szőőr Anna, dr. Kabódi Csaba

K & G, Hír TV, 2007, video, szí+ff, 102 perc

A 2006. szeptemberi és október 23-ai budapesti megmozdulások idején történt rendőri túlkapások kivizsgálására a kormány Gönczöl Katalin jogászprofesszor vezetésével bizottságot hozott létre. Munkájukkal párhuzamosan Morvai Krisztina jogász, docens és Völgyesi Miklós büntetőbíró vezetésével független civil jogászbizottság jött létre, hogy emberi jogi szempontból tárják fel, mi történt a tüntetéseken. A film a 2007. februárjában tartott sajtótájékoztatójukról tudósít.

COMIX – AZ AMERIKAI KÉPREGÉNYEK

Comix – American Comics

1. A kezdetektől az 1950-es évekig *1. From the Beginnings to the Fifties*
2. Wertham után napjainkig *2. After Wertham*

készítette: Kővári György Márió, km: Kardos Zoltán
gy. n., é. n. (2007), video, szí, 40+60 perc

A film az amerikai képregény történetét ismerteti a kezdetektől napjainkig. A szó modern definíciója szerint a műfaj a filmkészítéssel egyidőben, a 19. század végén jött létre, s története Amerikában kezdődött.

CSÁNGÓK

Csángós

r, f: Fekete Ibolya, szé: Vlad Naumescu, o: Lovasi Zoltán, Trencsényi Klára, v: Szalai Károly, h: Perger István, p: Török Gábor, Fényes András, sz: Hegyeli Attila, Orbán Attila András, Róka Szilvia, Szarka Felicia, Szász Csilla

Titánia Master Pro, é. n. (2007), video, szí, 93 perc

A moldvai csángók megmaradtak a középkori, vallási alapú identitástudatnál: az idősek közül sokan nemzetiségként a katolikusnak jelölik meg. A fiatalok gyakorlatiasan románul beszélnek gyerekeikkel, magukat pedig románnak vallják. A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége erre a sajátos identitásképletre építi praktikus oktatási programját: katolikus táborokat szerveznek, az iskolákban pedig választható nyelvként tanítják a magyart.

DARUVONULÁS A HORTOBÁGYON

Crane Migration on Hortobágy

r, f: Cséke Zsolt, szé: dr. Gyarmathy István, dr. Végvári Zsolt, o: Cséke Zsolt, Kéry Péter, Linzenbold Attila, v: Csordás László, km: Kocsis Antal, gr: Bélteczki Szilárd, gyv: Halák Miklós, n: Fazekas István, sz: dr. Vajda Mária, dr. Végvári Zsolt, Garai Lajos, Loncsák János, Kordás János
Kamera a hátizsákban produkció, 2006, video, ff+szí, 52 perc

A puszta legismertebb jellemzői: töretlen látóhatár, végtelen csend, a jellegzetes látkép, a délibáb. A Hortobágyot a ménes, a szürkemarha, a rackajuh, s a velük foglalkozó emberek, csikósok, gulyások, pásztorok is

egyedivé teszik. A hortobágyi puszta sajátos összetételű növény- és állatvilága védelmére alakult meg 1971. január 1-jén hazánk első nemzeti parkja, a 82 ezer hektáros Hortobágyi Nemzeti Park, ahol a hagyományos foglalkozásokat is, az állatok élőhelyeit is igyekeznek változatlanul megőrizni.

DESTINO

Destino

r: Hajdú Eszter, o: Maly Róbert, v: Jelena Rosic, p: Alina Suatean, sz: Luminita Mihai Cioaba
Aristoteles Workshop, 2007, video, szí, angol, román, magyar h, 26 perc

Luminita Mihai Cioaba, a romániai cigánykirály, Ioan Cioaba lánya elhagyta a közösséget, románosan öltözködik, egyetemet végzett. 15 év házasság után elvált, verseket ír romani nyelven – ő az írásaival, jótetteivel szolgálja a romákat. Családtagjai sajnálkoznak rajta, ő hat könyvét tekinti a gyerekeinek.

DIGITÁLIS

Digital

r, p: Nemes Gyula, szé: Sükösd Miklós, o: Dobóczy Balázs, Győri Márk, v: Massimo Forestello, gyv: Bardonicsek Klára, sz: dr. Buda Béla, Makai Gábor, Péterfalvi Attila, Vaitzner Endre, Vámosi Zsolt
Absolut Film Studio, 2007, video, szí, 34 perc

A technikai tökéletesedés belenyúlt a természet folyamataiba, megváltozott a természet fogalma is. Jó vagy rossz változásokat eredményez a digitális kultúra, az internet, a mobiltelefon?

DÖNTENÜNK KELLETT...

We Had to Make Up Our Minds...

r, szerk, v: Hegedűs Anita, o, h, p: Csernai Árpád, z: Beethoven, Era, Sting, Vangelis, Jean-Michel Jarre, Luciano Pavarotti, The Alan Parsons Project, Dorde Balasevic, sz: Nenad Canak, Csányi László, Doma Imre, Pecsénka András, Jovan Skrbic
Carpak Stúdió, 7Határ Stúdió, é. n. (2007), video, szí+ff, magyar, szerb h, mf, 38 perc

1991. júniusától több tízezer magyar fiatalat kényszerítettek a Jugoszláv Néphadsereg soraiba. 1992. április 2-án Bácskossuthfalván (Stara Moravica) a száz mozgósított közül nyolcvanan nem vonultak be, nem akartak részt venni a délszláv testvérháborúban. Április 8-án nagygyűlést szerveztek a többnemzetiségű, békés Vajdaság mellett. Addig 106 824 embert vittek el a háborúba, akik közül 28 ezer megrokkant, 30 ezren eltűntek, 100 ezren voltak szökésben. A szerb hatóságok nem torolták meg a parancsmegtagadást, mert a belső viszályok miatt nem tudtak a magyarokra figyelni.

EGY MÁGUS VILÁGA

The World of a Magician

r, f: György István, o: Steve Weiss, Kaszab Zsuzsa, Ricsóy Béla, h: Chris Conway, Balogh Balázs, gyv: Kecse Nagy Ibolya, Vass Melinda, p: Viktorin Kornél, z szerk: Szigeti Ágnes, n: Dengyel Iván, Bordi András, sz: James Randi, dr. Beck Mihály, Hartlein Károly, Kóhalmi Ferenc, Molnár Gergely

Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2006, video, ff+szí, angol, magyar h, magyar hb, 53 perc

James Randi (1928) bűvész, illuzionista leplezte le többek Uri Geller, vagy a thaiföldi „kés nélküli csodatévő műtét” trükkjét. Napjainkban információrobbanást szokás emlegetni, ám párhuzamosan „dezinformációs forradalom” zajlik: a média sztárolja az emberi hiszékenységre vámszedőit. A James Randi Educational Foundation minden év április elsején odaítéli a Szárnyas Disznó Díjat, hogy minél többeket késztesen kételkedésre.

EGY MANZÁRD-ŐR VALLOMÁSAI – NÉGYSZEMKÖZTI „CHATELÉS” BALLA D. KÁROLLYAL

Confessions of a Mansard-Guard – „Chatting” in Private with Károly Balla D.

r: Medgyesi Gabriella, szerk: Virág Anita, o: Sibalin György, v: Szirti Anina, h: Wahl Frigyes, gyv: Aranyosi Éva, z: Birinyi József, Grecsó Kollektíva, km: Albert Gábor, sz: Balla D. Károly, Lőkös Ildikó, Szunyogh Szabolcs

Duna Televízió, 2007, video, szí, 40 perc

Balla D. Károly (1957) költő, író, független szerző főleg interneten tartja a világgal a kapcsolatot. Szeret ungvári lenni, olyan adottságnak tekinti

lakhelyét, amellyel lehet okosan élni, mert ott sehol máshol meg nem szereshető élmények érik. Átíró, hozzáíró, javító ember, aki rossz írónak, de jó szerkesztőnek tartja magát. *Szembesülés* (2005) című regényét – amely szembenézés édesapja, Balla László (1927) író, költő, szerkesztő vitatott munkásságával – eddigi pályája főművének tartja.

ELBERT JÁNOS

János Elbert

XXI. század 21st Century

r: Moskovics Judit, Trost Ádám, szerk: Moskovics Judit, o: Trost Ádám, sz: Elbert Judit, Kabay Barna, Kovács István, Kovács Lajos, Miklós György, Odze György, Osváth László, Ungvári Tamás
RTL Klub, 2007, video, szí+ff, 23 perc

Elbert János (1932-1983) irodalomtörténészt 1983. márciusában holtan találták a siófoki móló melletti 60 centis vízben. A nyomozás szerint bal eset történt. Az eset kivizsgálását a legmagasabb politikai körök, Aczél György is sürgette. Találgatások kaptak szárnyra, többen az orosz titkosszolgálatra gyanakodtak, Elbert ugyanis 1956-ban Andropov szovjet nagykövet tolmácsa volt. Néhány hét múlva 17 éves fia is vízbe fulladt, a jegyzőkönyv szerint öngyilkos lett. Egy év múlva a felesége is öngyilkosságot követett el. Elbert János és családtagjai halálának körülményei több mint húsz év után sem tisztázódtak.

ÉLETEK ÉNEKE

Song of Lives

r, f: Bereczki Csaba, rip: Kelemen László, o: Nemes Tibor, v: Lemhényi Réka, h: Jean-Luc Audry, gyv: Mester Gábor, p: Tolmár Tamás, Bereczki Csaba, sz: Kelemen László, Fikó Regina, Zerkula János, Jámbor István Dumnezeu, Mezei Ferenc Csángáló
Dialóg Filmstúdió, 2007, 35 mm, magyar, román, romungro h, mf, 100 perc

Fodor Sándor „Neti” (1922-2004) kalotaszegi prímás sírjánál Zenésztársai cigányul, magyarul, románul mondták a búcsúztatót. Jámbor István „Dumnezeu”-Isten a zenélést nem, az életét elrontotta. A hegedős-énekes Zerkula János több mint hatvan éve él és zenél együtt feleségével, Reginnával. Titi hallás után bármit el tud játszani, s hét éve kesereg a felesége

hűtlensége miatt. Covaci Marcel énekel, Stefan Florin gitározik hozzá. Párizsban ugyanolyan természetesen önmaguk, mint a falujukban. A Bataclan színpadán hatalmas sikert aratnak.

„EMÉSSZEN...” – PÁR MONDAT AZ ALKOHOLRÓL

„May You be Consumed...!”

r, v: Domokos János, o: Dömötör Péter, Domokos János, Dinnyosz, Egeres Katalin, h: Kapcsos Vince, z: Csenke, Sajnos Batár, Vodku, Reel Big Fish, p: Egeres Katalin, sz: Bata István, Könczöl János
IkonoFil, 2007, video, ff+szí, 42 perc

A film életképekben, helyzetekben mutatja meg, hogyan iszik az ember, ha magyar. „Gondolj a jövőre, de élj a kocsmának” – így összegezhető az alkoholfogyasztás jókedvet fakasztó, kultúrateremtő, karneváli lehetősége, amelyről Könczöl János (Sajnos Batár) és Bata István (Vodku) zenészek énekelnek-mesélnek. A statisztikai oldal: Magyarországon minden tizedik ember alkoholista. A hazai nemzetiségek és a határon túli magyarság között az arány ennél is magasabb.

ÉN ISTENEM, ADJÁL SZÁLLÁST – BARTÓK BÉLA EMLÉKÉRE

Give me a Home, Will you, My God – To the Memory of Béla Bartók

r, f: László Váradi Gyula, dr: Török Judit, o: Andor Tamás, Mertz Loránd, v: Rév Zoltán Áron, Faragó Péter, Sárkány Krisztián, h: Mosó Endre, Jiling Péter Jácint, Zsebényi Béla, gyv: Sarudi Gábor, p: Sarudi Gábor, km: Bubik István, Kubik Anna, Koltai János, Kiss Zoltán, Nagy László
BZA Film, 2007, video, szí, 30 perc

A filmetűd Bartók Béla zeneműveit többek között Ady Endre, Illyés Gyula, Radnóti Miklós verseivel hozza párhuzamba.

ESZTER

Eszter

r: Kovács Claudia, o: Kovács Claudia, Molnár Gábor, v: Makk Lili, z: Biosphere, Peter Newlook, Brian Eno, p: Bosnyák Miklós, sz: Farkas Eszter

SZFE, 2007, video, szí, 18 perc

Portré egy sikeres bűváruszó lányról, aki soha nem elégedett önmagával.

ETŰDÖK SZÁRNYKÜRTRE ÉS HEGEDŰRE

Etudes for Flugelhorn and Violin

r: Czencz József, o: Czencz József, Czencz Márton, mt: Hunka Róbert, Tóth Kálmán, Várnai Ferenc, p: Hunka Róbert Zoltán, Sean Power, sz: Kovács Ferenc, Balogh Kálmán, Buday Sándor, Novák Csaba, Kovács Gerzson Péter

Hunnia Records & Film Production, 2006-2007, video, szí, magyar, angol h, mf, 55 perc

Kovács „Magony” Ferenc hegedűs az ősi, magyar érzelmeket a klasszikus zene és a jazz, valamint a cigány és a magyar népzene ötvöztetésével, improvizatív módon fejezi ki. Többek között játszott a MAKUZ, Budapest Ragtime Band, TranzDanz, Djabe együttesekben. 2001-ben megalakította a Magony együttest. A film bemutatja a koncertező zenekart, s elkíséri őket amerikai útjukra is.

FALUDY SZERELMEI

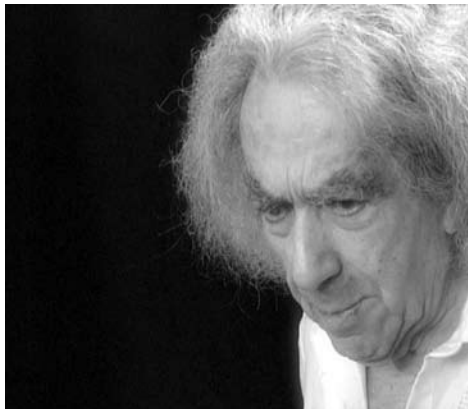
Faludy's Lovers

r, szerk: Lázs Sándor, szé: Varga János, o: Farkas László, Herczog József, Tordai Gábor, Trost Ádám, Újházi Iván, V. Nagy Attila, Zentay László, v: Papp Miklós, gyv: Dékány Péter, km: Kulka János, Tompa Ádám, Halász Katalin, Hirsch Annamária, Magócsi Péter, Sallai Zoltán, Suta László, Takács Zoltán, Temlin János, sz: Faludy György

RTL Klub, 2006, video, szí+ff, 48 perc

Faludy György (1910-2006) költő 2002-ben azzal a feltétellel vállalta a beszélgetést szerelmi életéről, hogy csak halála után kerülhet nyilvánosságra a felvétel. Költészetében kendőzetlenül vallott az őt mindkét

nemhez fűző érzelmeiről, a testiségről, a magyarországi intoleranciától azonban védeni szeretne volna a magánéletét. Az idős költő hosszú életútjára visszatekintve a nehézségek – felesége, Zsuzsa korai halála, Recsk, száműzetés – dacára boldognak tartotta magát. Még ugyanabban az évben feleségül vette a fiatal költőnőt, Kovács Fannyt.

FILM A SKIZOFRÉNIÁRÓL

A Film About Schizophrenia

készítették: Elek Ottó (r), Findrik Sándor, Fülöp György, Perger István, Takács Gábor, Varga Péter, Windisch László, szé: dr. Nagy Tamás Gergely, dr. Bartkó György, dr. Bártfay Réka, Gordos Erika, dr. Nagy Szilvia
Centrálfilm, 2007, video, szí, 50 perc

A skizofrénia összetett betegség: olyan jellegű személyiségzavar, amely egyaránt befolyásolja a gondolkodást, az érzelmi, indulati életet és az akaratot. Tünetei: a beteg elveszíti realitásérzékét, elfordul a mindennapoktól, saját kóros belső állapotára szűkül be. Jellemző a betegségtudat hiánya. A skizofrénia a korszerű gyógyszerekkel jól kézben tartható. A filmben pszichiáterek és betegek beszélnek tapasztalataikról, s megismerjük a Szigony Alapítvány a Közösségi Pszichiátriáért civil szervezet tevékenységét.

FILMESEK EGYMÁS KÖZT – REKVIEM A FILMGYÁRÉRT

Film Makers Talking Shop – Requiem for the Film Works

készítették: Kurucz Sándor (o), Oláh Ottó (h), Puszt Tibor (r), Udvardy Anna (gy, p), Vékás Péter (o), Vizkeleti Márton(o), sz: Farkas Péter, Freiser Gábor, Grunwalsky Ferenc, Gyetvai Géza, Jancsó Miklós, Ormos Ferenc, Péterffy András, Sára Sándor, Tóth Erzsébet, Varga Sándor
Meteor-Film, 2007, video, szí+ff, 72 perc

Az 1984-ben készült *Filmesek egymás közt* a magyar filmgyártás változtatásra szoruló helyzetét mutatta be. Radványi Géza már akkor figyelmeztetett: az információs forradalomban, a video megjelenésével a film, a mozizás meg fog változni. „Rengeteg kép kell majd, sokkal több, mint eddig volt.” A rendszerváltás óta a filmkészítéshez nem elegendő jó filmes szakembernek lenni. Jancsó Miklós szerint a gazdasági helyzettel a kultúrának is foglalkoznia kell, mert maga a kultúra is a gazdaságon alapszik. Grunwalsky Ferenc szerint a cél az, hogy a rendezők önállósodjanak, képesek legyenek megvédeni magukat.

FŐSZEREPBEN A TÚZOK

Starring the Bustard

r, f: Molnár Attila Dávid, szerk: Stodulka Gábor, o, v: Tóth Zsolt Marcell, h: Kalmár Sándor, z: Kövi Szabolcs, gyv: Herdlicska Péter, p: Molnár Attila Dávid, Tóth Zsolt Marcell, n: Wágner Szilvia, sz: Antal Imre, Balogh Zsolt, Balogh Zsigmond, Rutai Gábor, Molnár István
Természetfilm.hu Egyesület, 2007, video, szí, 26 perc

Nehéz a tűzok megmentésével foglalkozók dolga, mert az 1970-es évek óta védett állomány széttöredezett: fő élőhelyét, a füves pusztát szinte teljesen mezőgazdasági haszonnövények természetésére használják. Természetvédelmi szakemberek, gazdák, vadászok együttes munkáját mutatja be egy fiktív televíziós csatorna, a 7 TV.

FÜRDŐKULTÚRA

Culture of Bathing

Mesterművek a századforduló magyar építészetéből

Turn-of-the-Century Masterpieces of Hungarian Architecture

r: Kútvolgyi Katalin, f, szerk: Mezey Emőke, szé: Gerle János, o: Enyedi Lajos, v: Palotai Éva, mt: Németh Donát, Adrian Cobusteanu, Hulló István, Takácsné Héjj Mária, z szerk: Herczeg László, gyv: Mándi János, p: Fülöp György, km: Molnár Piroska, Végvári Tamás
Centrál Filmstúdió, 2006, video, szí, 26 perc

Az Osztrák-Magyar Monarchia fürdőkulturája az ország természeti adottságainak és a polgárosodásnak köszönhető. A századfordulón Magyarország vonzó fürdőparadicsom lett. A film Pöstyén (Alpár Ignác,

Böhm Henrik, Hegedüs Ignác), Vízakna (Bálint Zoltán, Jámbor Lajos), Palics (Komor Marcell, Jakab Dezső) fürdőkomplexumait, és a Széchenyi-fürdőt (Czigler Győző, Dvorzsák Ede) mutatja be.

GYURIKA

Gyurika

r: Fehér Zsuzsa, o: Miklósvölgyi Csaba, v: Szilva István, sz: Orsós György

Hír TV, 2007, video, szí, 23 perc

A harmincöt éves, pécsi Orsós György hároméves korától nevelőszülőknél nevelkedett, most lakóotthonban él. Leginkább az épületek érdeklik – turistákat is szokott kalauzolni a Papneveldében –, s ügyesen rajzol. Gyermeki lelkesedéssel, bizalommal és nyíltsággal mutatja be a várost, otthonát a stábnak, mesél vágyairól, gondolatairól, élete eseményeiről.

GYŰRŰFŰ, VISNYESZÉPLAK – KIKÖLTÖZŐK

Gyűrűfű, Visnyeszéplak – Pioneers of Past Frontiers

Elsodort falvak-sorozat *Villages Blown Away-Series*

r: Novák Tamás, Novák Norbert, Kluzsán Róbert, szé: Csörsz Klára, o: Kiss Aurél, v: Kluzsán Róbert, Reisinger Miléna, h: Boros Iván, p: Novák Tamás, Kollarik Tamás, sz: Kilián Imre, Juhász Sándor, Friedrich István, Máté László, Nagy Csaba

Absolve, 2006, video, szí, 26 perc

A gyűrűfűiek a rendszerváltás idején ökofalut alapítottak, létrehozták a Gyűrűfű Alapítványt. Közösségük nagyon összetartó, házaikat is együtt építették. Állatokat tenyésztenek, termékeiket közvetlen értékesítéssel adják el, önfenntartók. Visnyeszéplak közösségének kialakulása szintén szerves volt. Ők az egyetemi tanulmányaik alatt megismert hagyományos magyar falu mintájára alkották meg lakhelyüket. Megélnék abból, amit megtermelnek, ápolják a hagyományokat, többek között a lovászászatot.

HACKNI

Hacked – Non-Existing Tribe, Gets Lost

r, f: Kresalek Dávid, o: Blaumann Edit, Gondár András, Vass Gergely,
v: Kresalek Dávid, Zsebényi Zoltán, z: NEO, gr: Zsebényi Zoltán, sz:
Dezső András, Fodor Tamás, Gázsó Ferenc, Karetka Bernát, Léederer
Pál, Pécsi Ferenc, Szabó Zoltán, Szerető Szabolcs, Zalka Ernő
Muster Tzapko Stúdió, é. n. (2007), video, szí, 50 perc

„A genfi székhelyű Africa Research Institute (ARI) munkatársa, dr. Varga Gábor szerint a Kongói Demokratikus Köztársaság területén olyan törzs él, amely rokonságban lehet a szudáni és egyiptomi magyarábokkal.” A fiatal filmesek által részletesen kidolgozott, angol nyelvű sajtóközleményként külföldi website-ról átvett álhír 24 óráig élt, ekkor létrehozói leleplezték magukat. A médiahacket kamerájukkal kísért hírkészítők a magyarországi nyomtatott és internetes sajtó képviselőinek kommentárjaival egészítik ki a magyar és a nemzetközi sajtó megbízhatóságát tesztelő akciójukat.

HAKNI, AVAGY A ZENÉSZ MINDENKIÉ

Wandering Musicians

r: Németh Gábor Péter, o: Németh Viktor Csaba, v: Féjja Balázs, h:
Gerendai Ferenc, sz: NeFogazz együttes (Lugosi Attila, Bathó Gergely,
Bacsó Attila, Follinus Gergő), Poór Péter, Szőke Szabolcs, Tóth Evelin
gy. n., 2007, video, szí, 45 perc

Tóth Evelin (ének) és Szőke Szabolcs (gadulka) Velencébe mennek, az utcán zenélnek. Poór Péter táncdalénekes a szlovákiai Egyházgelle falunapjára kap meghívást. A NeFogazz együttes Kazincbarcikán lép föl. Három különböző zenefelfogás, három eltérő világ.

HAMIS LÉLEK

False Spirit

r, f: Dávid András, p: Durst György, dr. Horváth Nóra
Duna Műhely, ac 100, é. n. (2007) video, szí, 28 perc

Milyen az élet Cremonában, a legszebb hangú hegedűk városában? A hegedűkészítők szerint a fa azt mondja: „Csöndesen éltem, amíg éltem, halálomban pedig gyönyörű zenét produkálok.” Ezért aztán nincs is két egyforma hegedű.

HAMIS VÁDAK ÁRNYÉKÁBAN

Under the Shadow of False Allegations

r: Siflis Zoltán, szerk: S. Gordán Klára, o: Király Attila, Farkas Miklós, Hegedűs Dániel, v: Farkas Miklós, mt: Szalontai Judit, Enzsöl István, p: Szohár Ferenc, n: Kovács Frigyes, sz: Czérna Miklós, Kókai Péter, Kudlik Gábor, Matuska Márton, Turai Ferenc

Cinemart, 2007, video, ff+szí, magyar, szerb h, magyar hb, 61 perc

2004. májusában az újvidéki Magyar Szó napilap szerkesztői megszerveztek az 1. Honvédtalálkozót. A szerb sajtó és közvélemény felháborodott a „revizionista, fasiszta találkozó” hírére. A Jugoszláviába visszatért magyar honvédek csaknem hatvan éven keresztül hallgattak második világháborús fogságuk és hazakerülésük történetéről. A háború alatt és után ugyanis a jugoszláv hatóságok bebörtönözték, elhurcolták, „Horthy fasisztáinak” bélyegezték őket. A film egyéni sorsokon keresztül mutatja be a testvérháború iszonyatát.

HANGSIMOGATÓ – IFJ. KURTÁG GYÖRGY

Caressed Sounds – György Kurtág Junior

r, o: Czencz József, p: Hunka Róbert Zoltán, sz: ifj. Kurtág György, Ladányi Andrea, Horváth Csaba, Isabelle Cirla, Christophe Martineau
Hunnia Records & Film Production, 2007, video, szí, 45 perc

Ifj. Kurtág György (1954) huszonöt éves korára mindent elért, amit Magyarországon akkor lehetett: tizenhét évesen már tagja volt az Új Zenei Stúdióknak és Halász Péter színházának is. Franciaországba költözött, ahol Pierre Boulez kutatóintézetének (IRCAM) munkatársa lett. Az érdeklő, hogyan lehet a zenélő gép és az ember viszonya intuitív, szabad társas kapcsolat. A szenzuális érzékenységre, a tapintásra építi műveit. A filmben *Orpheus* című táncdarabjából, valamint multimédiás kísérleti performanszaiból láthatunk részleteket.

HÁROM HIÁNYZÓ OLDAL

Missing Pages

r: Schuster Richárd, o: Fillenz Ádám, v: Kiss Wanda, h: Balázs Gábor, gyv: Szántó Gábor, p: Lajos Tamás, sz: Benisch Veronika
Szupermodern Filmstúdió, 2007, video, ff+szí, 45 perc

1937. decemberében az ügyvédbálon találkozott először a 16 éves Benisch Veronika és Csillag Albert grafikus. A fiatal férfit munkaszolgálatra vitték. A háborút követően megjelent a bori munkatáborról egy könyv, amelynek a tehetséges grafikus haláláról szóló lapjait Veronika családtagjai kivágták. A 86 éves idős asszony elindul megkeresni a könyvet. Hatvan év elteltével, unokája segítségével képes végre szembenézni büntudatával: szerelmének egy neki írt levél miatt kellett elpusztulnia.

HÁROM NŐ

Three Women

r: Szuchy Zsuzsa, o: Karáth Zita, v: Zimay András, Szuchy Zsuzsa, h: Baranyi Gábor, Krajcsovits István, gyv: Faix Tamás, p: Garami Gábor, z: Czutor Zoltán, sz: Tóth Tamara, Sike Hajnalka, Simándy Klára, Szabó Zita

Cinema-Film, 2007, video, szí, 45 perc

Három nő, három rossz kapcsolat. Hajni a két gyerekkel többször elhagyta már Zsoltot, mert a férfi veri. Zita férjét a fiuk, Krisztián leszúrta, hogy anyját megvédje, szerencsére a férfi életben maradt. Roland féltékenységében megölte elvált feleségét, Tamarát. A férfit 15 év fegyházra ítélték. Lányuk még nem lesz nagykorú, amikor szabadul. Magyarországon minden héten megöl egy nőt a férje vagy az élettársa. A bántalmazott nők többsége legalább háromszor visszamegy férjéhez, vagy élettársához.

HÁTTÉREMBEREK

People in the Background

r, o, v: Tóth Artin, dr: Kovács Kristóf, h: Rózsa László, z: Czipott Géza, n: Nyakó Júlia, p: Tóbiás Tímea, sz: dr. Kriván Gergely, dr. Rajczy Katalin, dr. Réti Marianne, dr. Tóth Anikó

Balansz Film, 2007, video, szí, 53 perc

Az *Érintettek* harmadik, befejező része a véradásról és a csontvelő-átültetésről szükséges tudnivalókat ismerteti. A véradás kis fájdalommal jár, a csontvelő-átültetés veszélyes, bonyolult beavatkozás, amely a donor számára is fájdalmas. Mindkét beavatkozás életet menthet.

HOLOCAUST HAJÓ – PELLE JÁNOS ÍRÓ, TÖRTÉNÉSZ A CSALÁDJÁRA EMLÉKEZIK

Holocaust Ship – Writer and Historian János Pelle Remembers His Family

r: Körtési Béla, Martinidesz László, szerk: Martinidesz László, o: Cserna Gábor, Körtési Béla, v: Körtési Béla, o: Cserna Gábor, Körtési Béla, z: Bufó Rigó Sándor, Frenzel Bertalan, Pálúr János, Rontó Attila, sz: Pelle János, Bereczki Ágnes, Lazarovits Ernő, M. Karácsonyi Violetta, Madarász Lajos, Nagy Erzsébet, Szécsi József
Fundamentum '93 Stúdió, é. n. (2005-2007), video, szí, 36 perc

Az Éjféli Kiáltás Evangélikus Misszió és a MAZSIHISZ szervezte Holokauszt Hajón az egykori áldozatokról emlékeztek meg. Utasa volt Pelle János (1950) író, történész is, akinek saját emlékei nincsenek meghalt rokonairól, de a családi emlékezet számára is megőrizte őket. Pelle egy magánéleti tragédia, kisfia halála után tért vissza ősei hitéhez.

HORTHY, A KORMÁNYZÓ

Horthy, the Regent

r: Koltay Gábor, szé: Nemeskürty István, o: Mertz Loránd, Franyó Attila, Halász Lajos, Mezei Attila, v: Halász Lajos, h: Perger István, z: Koltay Gergely, Szűts István, gyv: Nagy Béla, p: Somlai Zsuzsanna, n: Kautzky Armand, sz: özv. Horthy Istvánné gr. Edelsheim Gyulai Ilona, ifj. Horthy István, Almási Szabó János, Baranyi Mihály, Bíró Zoltán, Boross Péter, Dobai Miklós, Faragó Edit, Gidai Erzsébet, Kovács Dávid, Nemeskürty István, Raffay Ernő, Salamon Konrád, Szerencsés Károly, Szita Szabolcs, Takaró Mihály, Török Bálint
Korona Film (2007), video, ff+szí, 145 perc

Horthy Miklós (1868–1957), a két világháború közötti Magyarország kormányzójának megítélése nehéz, mert egy hosszú, ellentétektől terhes korszak szimbóluma. Kétségtelen érdeme a Trianon utáni gazdasági és politikai konszolidáció, vitatott azonban a náci Németországhoz való viszonya, a zsidók deportálásában játszott szerepe. A film családtagok, történészek, irodalomtörténészek, archív fotók, filmek, emlékiratok felhasználásával politikusi és magánemberi pályáját kíséri végig.

HOSSZÚ UTAZÁS

Last Bus Stop

r, f: Böszörményi Zsuzsa, Kai Salminen, o: Dobóczy Balázs, v: Eszlári Beáta, h: Wünsch Attila, gyv: Thuróczy Csilla, p: Böszörményi Zsuzsa, Mikael Wahlforss, n: Rajhona Ádám, z: Andrej Makarevich, Sonoton Concert & Media, h: Illár József, Tóth Lajos, Lizák Péter, Gilányi János

BGB Film, Epidem Produkció, 2007, video, szí, magyar, angol, szlovák, ukrán h, mf, 52 perc

A második világháború végén a Csehszlovákiát Ukrajnától elválasztó határt éppen Szelmenc, a kis magyarlakta falu közepén húzták meg. Hatvan évig szögesdrót választotta el egymástól a rokonokat, ismerősöket. A Szovjetunió és Csehszlovákia már megszűnt, a szögesdrót maradt. A rendszerváltás környékén az ukrán Kisszelmenc és a szlovák Nagyszelmenc polgármesterei összefogtak, lobbizni kezdtek, hogy nyíljon meg a falut elválasztó határ. Szlovákia Európai Unió tagja jogilag megnehezítette a helyzetet. A szögesdrótot lebontották, a határátkelőt ünnepélyesen átadták. Szlovák oldalról át lehet menni, az ukrán oldalon rekedtek számára azonban vízum kell.

I LOVE SZADDÁM

I Love Saddam

r, o: Mészáros Mihály, p: Bölcskei Mike
gy. n. (Goldfish Kft.), é. n. (2007), video, szí, 13 perc

A bagdadi Al-Sahíd Adnan Kerala Középiskola néhány diákja az utcára vonult, Szaddám Huszeint éltették. Az amerikaiak tankokkal vonultak a középiskolához, s a tanárok tiltakozása ellenére letartóztatták, megverték, fogságban tartották a gyerekeket. Hol a szabadság, a demokrácia, kérdezik a diákok, ha ők nem nyilváníthatnak véleményt a saját hazájukban?

IDŐTLEN ÚTON – BABOS GYULA

Timeless Journey – Gyula Babos

r: Czencz József, o: Czencz József, Czencz Márton, Hunka Róbert Zoltán, h: Ottó Tivadar, Küronya Miklós, p: Hunka Róbert Zoltán, sz: Babos Gyula, Szakcsi Lakatos Róbert, Balogh László, Veress Mónika Hunnia Records & Film Production, 2007, video, ff+szí, 54 perc

A magyar dzsessz egyik legnépszerűbb gitárosa, Babos Gyula (1949) 2005-ben alakította meg Babos Project Special nevű zenekarát, amely dzsesszes zenei keretek között, improvizatíván szólaltatja meg a Kárpát-medence hagyományos dallamait. Az együttes koncertfelvételét Babos Gyula kettős – cigány és zsidó – kötődéséről és a zenéről vallott gondolatai tagolják.

IMÁDSÁG

Prayer

r, o: Mohi Sándor, szé: Balog Gábor, Tánczos Vilmos, dr: Buglya Sándor, v: Szalay Péter, h: Kapcsos Vince, z: Kállay Ágnes, gvy: Szederkényi Miklós, p: dr. Buglya Sándor, sz: a Silótyi házaspár Dunatáj Alapítvány, 2007, video, szí, 28 perc

Egy idős falusi házaspár mindennapjai. Nehéz és lassú a mozdulat, erőfeszítésbe kerül önmaguk ellátása. Nyugodtan, méltósággal várják a halált, hiszen „egyszerre nem születünk, s egyszerre nem is tudunk meghalni.”

ISKANDER, A „SZÍR-REALISTA” MAGYAR FOTÓS

Iskander, the „Syrian-Realistic” Hungarian Photographer

készítették: Sári Zsuzsa (r, szerk, rip), Herner Donát (o), Csepregi János (v), Berecz István (h), Pável László, Vörös Tamás, Pigniczki Zoltán (gvy), Jurkovics János (p)
gy. n., é. n. (2007), video, szí, 14 perc

Bahget Iskander (1943, El-Barazin, Szíria) fotóművész 1967-ben állami ösztöndíjasként érkezett Magyarországra. Kohómérnöki szakon végzett a miskolci egyetem dunaújvárosi főiskolai karán. 1968 óta foglalkozik fotózással. Hetényegyházi kertjében sokat vendégeskedtek barátai, neves írók, költők, többek között Faludy, Buda Ferenc, Kányádi Sándor.

Képeinek menedzselésével, eladásával nem foglalkozik, azt azonban fontosnak tartja, hogy az arab világba eljutó kiadványokban népszerűsítse a magyar kultúrát.

ISTEN SZALMASZÁLÁN – BUDA FERENC PORTRÉ

On the Straw of God – a Portrait of Ferenc Buda

r, f: Jánosi Antal, o: Butskó György, v: Mihály Éva, gyv: Farkas Julius, z szerk: Darázs Erzsébet, mt: Boros Csaba, Feith István, Örsi Sándor, Virág Judit, km: Buda Ádám, Csernák János, Sinkovits Vitay András, sz: Buda Ferenc

TVP Filmstúdió, 2007, video, szí, 30 perc

A nagyon szegény családból származó Buda Ferenc (1936) középiskolás kora óta versel, 1955-ben kezdett publikálni az Alföldben. Az 1956-os forradalom után egy évet töltött börtönben. 1963-tól ismét megjelenhettek írásai, folytathatta az egyetemet. Az újrakezdésben Juhász Ferenc, Nagy László segítette. 1969-től, alapításától munkatársa a kecskeméti *Forrás* folyóiratnak.

JÓT ÉS SEMMIT

Good and Nothing

r: Reisz Gábor, o: Owczarek Artur, Reisz Ádám, Reisz Gábor, v: Reisz Gábor, z: Reisz Gábor, sz: Fernezelyi Gergő, Owczarek Artur, Reisz Ádám, Reisz Gábor, Récsey Ottmár, Récsey Ottmárné Éva

Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2007, video, ff+szí, 24 perc

Egy fiatalokból álló építésziroda elköltözik. Új irodájuk lomtanánitása során akaratlanul is részesei lesznek Récsey Ottmár és felesége életének, akik 1930 óta éltek a lakásban: megtekintik családi képeiket, amatőrfilmkejeiket, kiselejtezik használati tárgyaikat.

JÓZSEFVÁROSI BALLADA A SZEGÉNYSÉGRŐL

A Budapest Harlem Ballad of Poverty

r: Tényi István, f: Szathmáry Ilona, Tényi István, dr: György István, o: Mohi Sándor, v: Ricsóy Béla, z: Dész László, n: Banner Géza, p: Viktorin Kornél, sz: Szili-Darók Ildikó, Muháné Pál Enikő, Szeidler Zoltán

Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2006, video, szí, 60 perc

A Józsefvárosi Családsegítő Szolgálat 16 éve alakult. Ahogy a szegénység növekedett, úgy nőtt az intézményben foglalkoztatott szociális gondozók létszáma. Tíz éve díjhátralékot kezelő csoportjuk is működik. Esettanulmányok, interjúk illusztrálják az intézmény működésének ismertetését.

JÚLIA – HANGJÁTÉK KÉPEKKEL

Juliet – Radio Play in Images

r, v: Sívó Júlia, o: Surányi Z. András, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, km: Kali Andrea
Dunatáj Alapítvány, 2007, video, ff+szí, 47 perc

Visky András: *Júlia* című monodramájában édesanyja élettörténetét dolgozta fel. A hétgyermekes asszony református lelkész férjét 1956 után 22 év börtönre ítélték, őt pedig gyermekeivel kitelepítették a Duna-Deltába. A film képanyaga az idős házaspárról készített archív felvételekre épül.

KARÁCSOND

1. rész: Az ígéret földje

Karácsond, Part 1: Land of Promise

r: Szekeres Csaba, rip, szé: Gáspár Judit, o: Tóth Widamon Máté, Korda Péter, v: Kiss Erik, h: Kósa László, Zalányi László, mt: Csepregi Gergely, p: Fodor Gergely, sz: Ébner Gyula, Prekop Csilla, Debrei Mátyás, dr. Reischl Gábor, Kis Imre
Dor-ka Média, 2006, videó, szí, 59 perc

Magyarországon az első Autista Segítő Központot 1998-ban alapította Gyöngyösön a ferences rend. A tervek szerint az otthonban a gyerekeket mezőgazdasági munkákra tanították volna, azt követően pedig egy majorságban viszonylag önálló életet élhettek volna. Ébner Gyula, az intézet vezetője írországi látogatásának tapasztalatai nyomán a Gyöngyös környéki falvakban kereste a megfelelő gazdaságot. Pályáztak, épületterveket készítettek. Nemcsak a pénzhiánnyal, a falusiak idegenkedésével is meg kellett küzdeniük.

2. rész: Kétkedők és távozók

Part 2: Doubters and Leavers

készítették: Alex (h), Fodor Gergely (p), Gáspár Judit (rip, szé), Koller István (gyv), Szekeres Csaba (r, v), Várkonyi Sándor (o), sz: Ébner Gyula, Faragó Lajos, Faragó Lajosné, Debrei Mátyás, Göncz Kinga
Dor-ka Média, 2006, videó, szí, 58 perc

Faragó Lajos és családja története. A házaspár egy halmozottan sérült lányt és egy autista fiút nevel. 2005-ben házat vásároltak Karácsondon, hogy közel legyenek ott alakuló Autista Majorsághoz. 2006-ban lerakták a majorság alapkövét. Az ünnepség után a falusiak petícióban tiltakoztak a majorság ellen. Faragóék jelentős anyagi veszteséggel eladták a házukat, és a csókakői autista majorsághoz csatlakoztak.

KÁSZON GYÖNGYE

Pearl of Kászon

r: B. Nagy Tibor, o: Körtési Béla, v: Mógor Ágnes, z: Frédéric Chopin, p: Nagy Gábor, sz: Kiss Katalin
Pilot Stúdió, é. n. (2007), videó, szí, csak zene, 16 perc

Évszázadok óta sok ezer családnak jelentett megélhetést a borvízzel való kereskedés Erdélyben. Kati néni, a 68 éves, négygyermekes, egyedül élő özvegyasszony az utolsó borvizes, aki még személyesen szállítja a híres „Kászon gyöngye” borvizet a töltőállomásról.

KÉM(EK) – ELHÁRÍTÓ(K)

Spies – Security Officers

r, o: Kiss Róbert, szé: Révész Béla, dr: György István, v: Viktorin Kornél, z: Binder Károly, gyv: Szalay Béla, p: Viktorin Kornél, sz: Dornbach Alajos, Kőszeg Ferenc, Okváth Imre, Rimner Gábor, dr. Szikinger István, V. Nagy Árpád
Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2007, videó, szí+ff, 58 perc

1985. júliusában a belügyi elhárítás letartóztatta Belovai Istvánt (1938), aki katonai információkat szolgáltatott ki az amerikaiak részére. Életfogytiglanra ítélték. 1990-ben elnöki kegyelemmel szabadult, s – mivel életét veszélyben érezte – az Egyesült Államokba távozott. 2000-ben köztársasági elnöki határozat mentesítette ítélete következményei

alól. A magyar alkotmány jogfolytonos, a törvény előtt Belovai áruló. Perújrafelvételi kérelmét elutasították. Azok a nemzetbiztonságiak, akik hozzá hasonlóan gondolkodtak, de nem szolgáltattak ki pénzért államtitkokat, árulónak tartják. Akik a NATO első katonáját, a rendszerváltás előkészítőjét látják benne, hősként tisztelik.

KERÉKBE TÖRVE

Broken on the Wheel

r: Vincze Zoltán, o: Patócs Róbert, v: Csillag M(ano) Ádám, h: Perger István, gyv: Bukszár Gábor, Monostori Zsolt, p: Juhász István, z: Bujdosó János, Chakrahacker, Pop Ivan, Szvák Antal, Snétberger Ferenc, n: Nagy Éva, Bukszár Gábor, sz: Csefkó Enikő, dr. Karin Gestaltner, Nehiba Mária, Kanyó Zsolt, dr. Klauber András

Pro Nobis, 2007, video, szí, magyar, német h, magyar hb, 73 perc

Zsolt halálos balesetet okozott, ő maga deréktól lefelé megbénult. Enikő szintén baleset következtében kényszerült kerekesszékebe. Magyarországon a rehabilitáció megszervezése szinte kizárólag a családokra hárul. A Bécs melletti Weisser Hof Rehabilitációs Központban teljeskörű rehabilitáció folyik, ahogyan azt a WHO előírja: a betegek személyre szabott fizioterápiás, ergoterápiás kezelést kapnak, pszichológiai és szociális támogatásban részesülnek.

KI VAGYOK ÉN NEKED?

Who Am I to You?

r, szerk: Méry Zsuzsa, mt: Durkó Zsolt, Góczán Flórián (r, o), Koncz Gabriella (v), Mozga Viktória, Szalontai Judit, Szohár Ferenc (p), sz: Berkes Gabriella, Himmer Éva, Kiss László, dr. Rigó Eszter, Zoltai Mihály Cinemart, 2007, video, szí, 54 perc

Alzheimer-kórban szenvedő szerettüket ápolók mesélnek tapasztalataikról. Himmer Éva 1999-ben azért hozta létre a Feledékeny Emberek Hozzá tartozóinak Társaságát, mert édesanyja ápolása rádöbentette: a magyarországi ellátás elégtelen. A legfontosabbnak az ismeretterjesztést tartja: időben történő diagnosztizálás esetén még évekig élhetnek minőségi életet az érintettek. Tevékenységük eredménye, hogy az OEP 50%-kal támogatja a gyógyszereket. A családokra a 8-15 éves ápolási szakasz nagyon sok lelki, anyagi terhet ró, amelyben támogatást kell kapniuk.

KI VOLT GABRIEL PASCAL?

Who Was Gabriel Pascal?

l. Filmévkönyv 2007, 144-145. o.

**KISVÁROSI MOZI – A HELYI FILMSZÍNHÁZ
UTOLSÓ NAPJAI**

Movie of the Little Town – The Last Days of Local Cinema

r, o, v: Bálint Arthur, p: Durst György, sz: Hadnagy Ferenc, Joó Margit
Transikon – Duna Műhely, 2007, video, szí, 30 perc

A romániai Hargita megyében tizennyolc városi, hetvenhat falusi mozi volt. A két megmaradt: az udvarhelyi és a csiki is ráfizeteses. A film e kettő közül az egyik, az 52 éve működő székelyudvarhelyi Studio Filmszínház utolsó napjait örökíti meg.

KOLOZSVÁRI MOZAIK

Kolozsvár Mosaic

r: Sipos András, rip: Bächer Iván o: Xantus Gábor, v: Csákány Zsuzsa, mt:Kovács Ildikó, Kovács Judit, Major Emő, Erdélyi Zsolt, gyv: Nedeczky István, p: Garami Gábor, sz: Ferencz Judit, Muresan Judit, Szilágyi Júlia, Nussbaum László
Cinémafilm, 2007, magyar h, angol fi, video, szí, 46 perc

A második bécsi döntés alapján Erdély északi része és a Székelyföld egyesült Magyarországgal. A film zsidó származású szereplőinek szülei magyar kultúrájúak, érzelműek voltak, s minden baljós előjel dacára örültek a magyar bevonulásnak. 1940. szeptemberében egy hónap alatt létrehozták a Kolozsvári Zsidó Gimnáziumot, ahol az állásukból kitett tanárok tanították az iskoláikból eltávolított zsidó gyerekeket. Az erdélyi, székelyföldi zsidók közül azokat, akiknek nem volt segítőkész családja, baráti köre, gettósították, majd Auschwitzba szállították. Akik túléltek a táborn, többnyire visszatértek szülőföldjükre.

KÓRLENYOMAT – 21 PERC A LIMFÓMÁRÓL

Imprint of a Disease – 21 Minutes on the Lymphoma

szerk: Szűcs Imre Pál, o: Szili József, v: Fekecs József, mt: Bártfai Marietta, Pethes Ida, Szűcs Dóra, Varga Gyöngyi, sz: dr. Ottófy Gábor, dr. Szomor Árpád, dr. Stark András, dr. Koltai Mária, dr. Antal Ágnes
Pécs TV, 2007, video, szí, 21 perc

A limfómát, a nyirokszövet daganatát az okozza, hogy a limfociták, a nyiroksejtek túlszaporodnak, kiszorítják a normális működésű sejteket. Csupán néhány esetben ismert az oka (pl. AIDS), örökölhetőségre utaló jel nincs. A betegség emelkedő gyakoriságú, de korai diagnózis esetén gyógyítható. A pécsi kórházban a sugárkezelés és a kemoterápia mellett 1999. decemberétől összejtek beültetésével is gyógyítják a limfómát, ez az eddig ismert leghatásosabb kezelés. A filmet a pécsi kórház Oncohaematológiai osztályán forgatták.

KUTYA UNIÓ

Dog Union

r, f, o: Dénes Gábor, szé: Vasteleky-Einbeck Péter, v: Mona Péter, gyv: Kecse Nagy Ibolya, z: Vukán György, n: Végvári Tamás, sz: Vasteleky-Einbeck Péter
Dega Film Stúdió, 2006, video, szí, 41 perc

Az Európai Unióba való belépés a kutyatartásban is szabályváltozásokat hozott magával. A film a kutyanvelés alapjait mutatja be, amelyhez hasznos gyakorlati tanácsokat is ad.

LEVELEK RÁKOSIHOZ

Letters to Rákosi

l. Filmévkönyv 2007, 149. o.

LILLIPUTI MIMIKRI – 1. PISLOGÓ HOMOK

Lilliputian Mimicri – 1. Blinking Sand

r, f: Molnár Attila Dávid, szerk: Stodulka Gábor, o: Molnár Attila Dávid, Tóth Zsolt Marcell, Csincsi Zoltán, Horkai Gábor, v: Molnár Attila Dávid, h: Mező András, gyv: Herdlicska Péter, p: Dombovári Tibor,

Molnár Attila Dávid, z: Mátyás Attila Merkaba, Kövi Szabolcs, n: Dunai Tamás, sz: Molnár Attila Dávid, a Kamaraerdei Csillagjáró Általános Iskola tanuló

Természetfilm.hu Tudományos Filmműhely, é. n. (2007), video, szí, 30 perc

Az eredeti helyszíneken – Bismarck-tenger, Pápua Új Guinea, Akabai-öböl, Vörös-tenger –, illetve a budapesti Tropicarium Oceanáriumban forgatott természetfilm a tengerfenék apróbb-nagyobb, rejtőzködő élőlényeit mutatja be. Érdekessége, hogy a budapesti Tropicarium Oceanárium akváriumából, „élő, egyenes adásban”, párbeszédés formában ismerteti meg a gyerekekkel a papagájhalat, a csólakó angolnát, a lepényhalat, a gombostűrákot és társaikat.

LOKSI

Loc Rock

XXI. század *21st Century*

szerk: Borsody István, o: Szabó-Biczók Tamás, Simon Zoltán, v: Megyeri Gábor, Kustor András, sz: Adamis Anna, Frenreisz Károly, Karácsony János, Laux József, Presser Gábor, Sándor Pál, Solti János, Somló Tamás, Szántó Péter, Szász Péter, Sztevanovity Dusan

RTL Klub, 2007, video, szí, 26 perc

1971-ben Presser Gábor, Bartha Tamás, Laux József és Somló Tamás otthagyták már befutott zenekaraikat, s megalakították a Lokomotív GT-t. 1984-ig a hivatalossággal küszködve ugyan, de töretlenül ívelt fölfelé a pályafutásuk, többször a világhír küszöbéig jutottak. A formáció változott, több búcsúkoncertet adtak, ennek ellenére nem nosztalgiazenekar: időről időre új dalokkal jelentkeznek.

MAGYAR SZINGLIK

Hungarian Singles

r, rip, n: Nagy László, o, p: Bogár Sándor, v, h: Szabó Zsolt, z: Pavlicsek László

gy. n., 2006-2007, video, szí, 33 perc

Szingli vagy egyedülálló? A megnevezést a megkérdezettek – gyakorló egyedül élők, társas klubok vezetői, pszichológus – többnyire a nőkre

alkalmazzák. A női emancipáció, az anyagi függetlenség magával hozta a magánéleti kompromisszummentesség előnyben részesítését a felelősségvállalással szemben. Az egyedülálló maga választja életformáját. Anyagi függetlensége miatt jó fogyasztó, a szolgáltatóipar kitüntetett célcsoportja.

MAGYARORSZÁG VÉDETT NÖVÉNYEI 7.

Protected Plants of Hungary, Part 7

r, fk: Koltay Erika, szé: Kecskés Ferenc, Koltay Erika, o: Barati Gábor, v: Ricsóy Béla, mt: Máthé Mihály, Mesterházi Artilla, Mészáros András, Nagy László, Papp Gábor, Simon Pál, Tóth István Zsolt, Vers József, Virók Viktor, p: Halák Miklós, n: Szalóczy Pál
Naturfilm, Hérics Film, 2006, video, szí, 40 perc

A sorozat hetedik részében bemutatott növények: báránypirosító, hússzínnű ujjaskosbor, olasz müge, sárga koronafürt, erdei ujjaskosbor, gérbics, fátyolos nőszirm, sűrű csetkaka, kétlevelű sarkvirág, gömbös kosbor, sárgaliliom, szúnyoglábú bibircsvirág, tőzegeper, csillagőszirózsa.

MAJDNEM FORRADALOM

Almost a Revolution

r, o: Szigetváry Zsolt, p: Durst György
Kép-Árnyék, 2007, video, szí, 7 perc

A 2006-os tavaszi parlamenti választáson győztes baloldali kormány miniszterelnöke egy zártkörű pártrendezvényen arról beszélt, hogy a választások előtt hazudtak, amikor az ország gazdasági állapotáról beszéltek. A beszéd hangfelvétele kiszivárgott. Még aznap, szeptember 16-án tüntetés kezdődött a Parlament épülete előtt, amin több ezren vettek részt. Másnap szélsőségesek megrohamozták a Magyar Televízió épületét. Október 23-án, az 1956-os forradalom 50. évfordulóján ismét zavargások törtek ki. Az összecsapások hajnalig tartottak, több száz sérült volt. Szigetváry Zsolt az eseményekről készített fotóival a World Press Photo 2006 Általános hírek-sorozat kategória első díját nyerte el.

MALACCAL TELJES

Full of Grease

r, dr: Kovács Kristóf, o: Szepesi Dávid, Somogyvári Gergő, z: Barcza Gergő, v: Takács Gábor, h: Vadon Zoltán, gyv, p: Stalter Judit, an: Molnár Gergő

Inforg Stúdió, Polluxfilm, 2007, video, szí, 63 perc

A vajszlói Balogh Lajost, a Kisebbségi Önkormányzat tagját 2006-ban nem választják meg képviselőnek. Gondol egyet, s benevez a tőlük 520 km-re található Napkorban rendezett böllerversenyre. Rábeszéli ismerőseit, tartsanak vele, dísnót hizzal, szponzorokat keres, megtervezi az Ormánsági Fűrge Banda zászlaját, kötényüket, megszervezi a csapat búcsúztatását, még az énekről is gondoskodik. A versenyen a Banda második helyezést szerez. Nagy az öröm a faluban, s a menet közben fölmerült nehézségek dacára a csapat minden tagja ismét benevezne a versenyre.

MAMAHOTEL

Hotel Mum

r, o: Kiss Róbert, dr: György István, v: Schwarzenberger Ferenc, z: Binder Károly, gyv: Szalay Béla, p: Viktorin Kornél, sz: dr. Popper Péter, dr. Bauer Béla

Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2006-2007, video, szí, 45 perc

A Ratkó-korszakban évente kb. 220 ezer gyerek született. Az ő hetvenes években született gyerekeik száma évente 150-180 ezer volt. A Ratkó-unokák, dédunokák száma nem éri el az évi 100 ezret. Miért maradnak a fiatal értelmiségi fiúk a „mamahotelben”, azaz miért nem költöznek el otthonról? A meghosszabbított gyerekkor szabadság-e? A pszichológus és a szociológus érvelését chatelők és az érintettek illusztrálják.

MARADUNK

Staying

r: Vági Barbara, Talán Csaba, rip: Vági Barbara, o: Talán Csaba, gyv: Jancsó László, sz: Bódi Jenőné, Bódi Jenő, Bódi Máté, Bódi Jenci, Báder Iván

Lemon Group, 2007, video, szí, 28 perc

2006-ban körülbelül 63 ezer ember telepedett le Budapesten. Arról, hogy közülük hányan költöznek vissza vidékre, nincs adat. A nyolcéves Bódi Máté nagyon jól tanul, s noha szülei visszavágnak a falujukba, úgy döntenek, maradnak a fővárosban. Vidéken nincs munka, az iskola is alacsonyabb színvonalú.

MÁRIA KÖNNYEI

Mary's Tears

r: Zsigmond Dezső, szerk, rip: Mohay Tamás, szé: Balogh Géza, (o: Mohi Sándor), v: Koncz Gabriella, h: Kapcsos Vince, Balogh Balázs, gyv: Szerderkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Keresztes Szilárd, Hernády Szilvia, Kiss Antal

Dunatáj Alapítvány, é. n. (2007), video, szí, 53 perc

A szabolcsi kis falu, Pócs görögkatolikus fatemplomának Istenszüllő-ikonja 1696-ban könnyezni kezdett. A képet Bécsbe vitték, a Stephansdomban található. A pócsi másolat 1715-ben ismét könnyeket hullatott, Máriapócs zarándokhellyé vált. Az 1905-ben történt harmadik csoda századik évfordulójának tiszteletére Jubileumi Gyalogos Zarándoklat indult. Az évszázadok alatt erősen megrongálódott képet az évfordulóra restauráltatták. Ezúttal a kép zarándokolt: a megújított Mária-ikont két hétig naponta más-más település templomában fogadták.

MÉGIS TALPRA ÁLLNI

Stand Up Despite All

r, f: Erdélyi János, szé: Zsigmond Dezső, Luca Caroline, o: Fuchs Lehel, v: Koncz Gabriella, z: Sági Szabó Ferenc, mt: Szalontai Judit, Enzsöl István, Mangult Dóra, Koczor Blanka, p: Szohár Ferenc, sz: Sümei József és családja

Cinemart, é. n. (2007), video, szí, 51 perc

Sümei Józsefnek a nagyapja, az apja is birkapásztor volt. A múlt század hatvanas éveiben „maszek” lett, mert a termelőségvetkezeten nem engedték, hogy saját birkákat is tartson. A család minden tagja dolgozott a vállalkozásban, a gyerekek is sokat segítettek. Amikor apjuk lebénult, ők folytatták a gazdálkodást, amíg a férfi óriási akaraterővel – a diagnózist meghazudtolva – újra megtanult járni. Felesége hirtelen halálát nehezen dolgozza föl, de talán a gazdálkodás ismét segíti az újrakezdésben.

MEGMARADTAK MARADÉKA

The Rest of Those Who Remained

r, o: Balog Gábor, f, szé: Bacskai Sándor, v: Uchlaczki Lilian, h: Perger István, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Chaim Slomo Hoffmann, Mose Leib Rabinovics, Drubics Judit, Fixler Dóra, Halpert Ernő

Dunatáj Alapítvány, 2006-2007, video, ff+szí, 112 perc

A koncentrációs táborokból kevés zsidó tért vissza Kárpátaljára. Az antiszemitizmus miatt felgyorsult a beolvadás, a múlt század hatvanas éveitől pedig a kivándorlás is. Kulturális indentitásuk miatt választott hazájuk Magyarország, nem pedig Izrael lett. A rendszerváltás után Izraelből rabbi érkezett Munkácsra. A zsidó identitás visszaállításához elsősorban a szegénységgel kellett fölvennie a harcot: ingyenkonyhát nyitott, segélyt osztott. Az alapítvány célja, hogy megőrizze a zsidókat a közösségnek, s erre csak Izraelben látnak lehetőséget.

MEGMÉRETETÉS ALATT

In Ordeal

r, o: Czencz József, p: Hunka Róbert Zoltán, mt: Czencz Márton, Várnai Ferenc, sz: Balog Zoltán, Pápay Zoltán, Schmoll Fülöp, Tőkés László, Veress Kovács Attila

Hunnia Records & Film Production, 2005-2007, video, szí, magyar, román h, mf, 59 perc

A kétmillió romániai magyarság létszáma folyamatosan csökken a kivándorlás és a beolvadás miatt. Az egyik lehetséges megtartó erő a vallás, de fogynak a hívők is. A helyzetet a legtöbb nyilatkozó pesszimistán látja, pedig egyikük javaslata szerint két feltétele van a dolgok jobbra fordulásának: a borúlátást derűlátássá kell változtatni, és gyermeket vállalni.

MEGSZÁLLOTTAK

Fanatics

r, szerk: Antala Zsuzsanna, o: Szél Zsolt, Karáth Imre, v: Csányi Katalin, h: Nagy G. József, gyv: Pató Tibor, Bogdándy István, sz: dr. Bánki Horváth Béla, Sibalin Dávid, Molnár János, Odorics Helga, Bán Sándor
MTV, 2007, video, szí, 16 perc

Párhuzamos portré dr. Bánki Horváth Béla és Sibalin Dávid úszókról. Ketten együtt százévesek. Mindkettőjük élete az úszás.

MELLBEVÁGÓ

Breastplate

r, n, p: Szalai Anett, szerk, rip: Kubus Mária, o: Bencs Zsófia, Pesty László, v: Zlinszki Móni, h: Bencs Zsófia, gyv: Binges Viki, z: Ákos, Hangmás, David Yengibarjan, sz: Kubus Mária, Pesty László, Szalai Anett, Szebeni András, Szelezcky Ádám
gy. n., 2007, video, szí, 48 perc

Szalai Anett 31 éves kereskedelmi televíziós riporternél mellrákot diagnosztizálnak. Megpróbál normálisan élni, bátran, ironikusan szembenézni a betegséggel. A film az ő és barátai küzdelmének bemutatása.

MENTŐVEL A BARIKÁDOK KÖZÖTT...

By Ambulance Between Barricades...

r: Viczkó Tibor, o, v: Dóra Tibor, z: Marján András, p: Szohár Ferenc, sz: Dávid Ibolya, Kónya Imre, Pongrátz Gergely, dr. Ritter Sándor, Pusztai Erzsébet
Cinemart, 2006, video, szí+ff, 54 perc

Az 1956-os forradalom történéseit az orvosok, mentősök a gyógyító szemével látták: önként bementek kórházukba, s minden szóbajöhető járművel, eszközzel mentettek. Kis Gyula, az újpesti-ferencvárosi puritán, becsületes medikus is köztük volt. Az orvosi egyetem után rendezői diplomát is szerzett, 1968-71 között pedig a Mafilmnél dolgozott. Az MDF alapító tagja lett. Nem a hatalomvágy, hanem a szolgálat, a segíteni-akarás vezette politikusként is. A politikai csatározásokban felőrlődött, nehezen nyugodott bele a változások lassúságába.

MERRE TEKEREGGYÜNK IMMÁ...?

Where Shall We Crouch Now...?

r: Orbán Ágnes, szé: Halász Péter, szerk: Lengyel Gyula, o: Mertz Loránd, v: Simák István, p: Fényes András, Török Gábor, gyv: Kerekes Péter, sz: Róka János, Csedő Csaba, Csedő Gyöngyvér, Szabó Vilmos, Halász Péter

Titania Master Pro, é. n. (2007), video, szí, 65 perc

Halász Péter (1939) agrármérnök, néprajzkutató negyven éve járja a moldvai falvakat. A régi Etelközben, a Szeret folyó völgyében 260 ezer katolikus, zömében magyar anyanyelvű csángó él. A romániai rendszerváltás után lassú változások kezdődtek: magyar nyelvű misét is tartanak, s a magyar oktatás is lehetővé vált. A falvakban még él néhány népszokás, de a legtöbbet már itt is tanítani kell.

MESTER ÉS A TANÍTVÁNYOK – ILLÉS GYÖRGY

Master and Disciples – György Illyés

Befejezetlen beszélgetések az operatőri mesterségről

r: Káel Csaba, rip: Gazdag Gyula, szé: Fazekas Eszter, Vagyóczky Tibor, o: Kalmár András, v: Ari Károly, h: Reményi László, p: Szekeres Dénes, Bunyik Béla, gyv: Schmidt Péter, z: Káel Norbert, sz: Illés György
Tivoli Filmprodukción, Bunyik Entertainment, é. n. (2007), video, szí+ff, 26 perc

Illés György (1914-2006), a Mester 1935-ben világosítóként került a filmszakmába. 1949-ben az ő vezetésével kezdődött a magyarországi operatőrképzés. Az volt a legfontosabb számára, hogy tanítványai a formát és a tartalmat egységben látva egyéni módon dolgozzanak, s ezt az operatőr és a rendező közös alkotó munkájaként látta megvalósíthatónak. A portréfilmben emlékeket idéz mesteréről, Eiben Istvánról és rendező munkatársairól – többek között Fábri Zoltánról, Várkonyi Zoltánról, Herskó Jánosról.

MESTER ÉS A TANÍTVÁNYOK – KOLTAI LAJOS

Master and Disciples – Lajos Koltai

Befejezetlen beszélgetések az operatőri mesterségről

r: Káel Csaba, rip: Gazdag Gyula, szé: Fazekas Eszter, Vagyóczky Tibor, o: Kalmár András, v: Ari Károly, h: Reményi László, p: Szekeres Dénes, Bunyik Béla, gyv: Schmidt Péter, z: Káel Norbert, sz: Koltai Lajos
Tivoli Filmprodukción, Bunyik Entertainment, é. n. (2007), video, szí+ff, 26 perc

Koltai Lajos (1946) Illés Györgytől azt tanulta meg, hogy a tehetség akkor tud kibontakozni, ha támogatják, nem irányítják. Tanáraik komolyan vették a szakmát, amelyet öltözködésükkel, viselkedésükkel is megtiszteltek. Koltai szerint tanácsos természetesen mivoltukban megismerni az embereket, s kis módosítással azt megmutatni a filmen. Az operatőr-rendező legemlékezetesebb filmjei – *Déryné hol van*, *Bizalom*, *Mephisto*, *A napfény íze* – kapcsán vall a szakmáról, a rendezőkről, elsorban állandó alkotótársáról, Szabó Istvánról.

MESTER ÉS A TANÍTVÁNYOK – KOVÁCS LÁSZLÓ

Master and Disciples – László Kovács

Befejezetlen beszélgetések az operatőri mesterségről

r: Káel Csaba, rip: Szász János, szé: Fazekas Eszter, o: Sinkovics Géza, v: Ari Károly, p: Szekeres Dénes, Bunyik Béla, gyv: Schmidt Péter, z: Káel Norbert, sz: Kovács László
Tivoli Filmprodukción, Bunyik Entertainment, é. n. (2007), video, szí+ff, angol h, mf, 26 perc

Kovács László (1933-2007) Zsigmond Vilmostal hagyta el az országot 1956-ban. Amerikai karrierje a hatvanas évek közepén ívelt föl, legnagyobb sikerét a *Szelíd motorosok* (1969) jelenti. Vizuális alapélménye a végtelen út. A filmezésben a pillanat megragadásának varázsa vonzza. Egyes operatőrök saját névjegyét akarnak, ő nem – szerinte az operatőr a rendező legközelebbi munkatársa. A közös munka során saját közös szókincsük alakul ki, végül szavak nélkül is megértik egymást.

MESTER ÉS A TANÍTVÁNYOK – RAGÁLYI ELEMÉR

Master and Disciples – Elemér Ragályi

Befejezetlen beszélgetések az operatőri mesterségről

r: Káel Csaba, rip: Gazdag Gyula, szé: Fazekas Eszter, Vagyóczky Tibor, o: Lajos Tamás, v: Ari Károly, h: Reményi László, p: Szekeres Dénes, Bunyik Béla, gyv: Schmidt Péter, z: Káel Norbert, sz: Ragályi Elemér
Tivoli Filmprodukción, Bunyik Entertainment, é. n. (2007), video, szí+ff, 26 perc

Ragályi Elemér (1939) filmgyári világosító, segédoperatőr volt, majd az Illés-Herskó-osztályba járt. Arra tanították, hogy az operatőr és a rendező együtt dolgozzon, s a klasszikus alapismeretekre építsék egyéni kifejezőmódjukat. A kézikamerázás állt igazán közel alkatához, amit a korszak meghatározó rendezői is kedveltek. A magyar filmkészítés 70-es-80-as évekbeli siker-időszaka után koprodukciók révén amerikai, angol filmekben kezdett dolgozni, megtanult nagyon gyorsan, nagy apparátussal dolgozni.

MESTER ÉS A TANÍTVÁNYOK – SÁRA SÁNDOR

Master and Disciples – Sándor Sára

Befejezetlen beszélgetések az operatőri mesterségről

r: Káel Csaba, rip: Gazdag Gyula, szé: Fazekas Eszter, o: ifj. Seregi László, v: Ari Károly, h: Reményi László, p: Szekeres Dénes, Bunyik Béla, gyv: Schmidt Péter, z: Káel Norbert, sz: Sára Sándor
Tivoli Filmprodukción, Bunyik Entertainment, é. n. (2007), video, szí+ff, 26 perc

Sára Sándor (1933) azon kevesek közé tartozik, aki nem volt Illés György tanítványa. A filmben az operatőr-rendező pályafutásának fontosabb hatásairól, fordulópontjairól mesél. Pályakezdekésekor Szóts István és az olasz neorealizmus hatott rá. Főiskolás koruk óta együtt dolgoztak Gaál Istvánnal. Főleleveníti azt a pillanatot, amikor ráértett, milyennek kell lennie a *Szindbád* (1970, r: Huszárik Zoltán) képi világának. Az amerikai filmek nagy hatását nem tartja szerencsésnek. Szerinte nem ártana visszanyúlni a magyar filmezési gyakorlat hagyományaihoz, alkotócsoportokat alakítani, ráébredni, hogy másképp is lehet filmet készíteni.

MESTER ÉS A TANÍTVÁNYOK – ZSIGMOND VILMOS

Master and Disciples – Vilmos Zsigmond

Befejzetlen beszélgetések az operatőri mesterségről

r: Káel Csaba, rip: Káel Csaba, szé: Fazekas Eszter, Vagyóczky Tibor, o: Lajos Tamás, v: Ari Károly, h: Császár Ferenc, p: Szekeres Dénes, Bunyik Béla, gyv: Schmidt Péter, z: Káel Norbert, sz: Zsigmond Vilmos
Tivoli Filmprodukción, Bunyik Entertainment, é. n. (2007), video, szí+ff, angol h, mf, 26 perc

Zsigmond Vilmos (1930) életútjának csaknem minden állomása kapcsolódik Illés Györgyhez. Ő volt az osztályfőnöke, aki saját stílusa megtalálására biztatta. Amikor az 1956-os forradalom után Kovács Lászlóval Amerikába emigrált, sokakkal ellentétben Illés támogatta a döntését. Tíz nehéz év után került be a hollywoodi új hullám idején a játékfilmgyártásba, s többek között Robert Altman, John Boorman, Brian de Palma operatőre lett. Sikeréhez hozzájárult a „magyar örökség”, realiztikus filmmezési módja is. 1978-ban a *Harmadik típusú találkozások*ért Oscar-díjat kapott.

MIÉRT SZOMORKODJAK?

Why Should I Be Sad?

készítették: Sári Zsuzsa (r), Herner Donát (o), Csányi Katalin (v), Jurkovic János (p), sz: Sárközi Sándorné, Sárközi Szabolcs, Dely-Gedai Hajnalka, Kovács Sándor
gy. n. (MTV Szegedi Stúdió), é. n. (2007), video, szí, 11 perc

A tizenhét éves Szabolcs izomsorvadásban szenved. Szülei tanyára költöztek, kis állatkeretet hoztak létre a kerekesszékes, mindig vidám fiúnak. Nagyon nehezen élnek. Szerencsére akadnak segítők: Szabolcs orral fesztett képeit kiállítják, s egy kickbox verseny díjaként is elnyerhetők lesznek.

MINDENÜTT IDEGEN

Stranger Everywhere

r: Katona Zsuzsa, o: Farkas Dániel, v: Polgári Márton, h: Belovári Tibor, z: Vázsonyi János, p: Nyeste Péter, sz: Adóba Éva, Bognár Kata, Hős Sándor, Kovács András
Aster Film, 2007, video, szí, 58 perc

A Menedék Egyesület nyolc éve nyaraltat menekült gyerekeket Magyarországon. A film a 2006-os kőszegi nyári táboruk mindennapjait mutatja be, majd elkísér néhány gyereket abba a menekülttáborba, vagy albérletbe, kölcsönkunyhóba, ahol élnek. A kételyek, a nehézségek, a kudarcok dacára azért vannak sikertörténetek is. Tábor jövőre is lesz.

**MINDIG CSAK KELETRE... – EGY ALAPÍTVÁNY
KÁRPÁTALJÁÉRT**

Always Heading for East... – A Foundation for the Sub-Carpathians

r, o, p: Gulyás János, h: Grei Tibor, z: Ismerős Arcok, sz: Várföldi Tamás, Várföldi Tamásné, Gerti Marchart, Bíró Árpád, Tüzes Pál
K & G Film, 2007, video, szí, 100 perc

A rokkantnyugdijas Várföldi Tamásné osztrák barátnőjéhez fordult, amikor combnyaktörése miatt elektromos tolokocsira volt szüksége. Gerti jótékonyági bolhapiacot szervezett Wiener Neudorfban. Az osztrákoknak anyagilag is megérte a használt holmik Magyarországra szállítása, folytatták a gyűjtést. Várföldiek egyre több használt holmit kaptak. 1991-ben hozták létre az Egymásért Alapítványt. Az elosztást kiterjesztették Kárpátaljára is. 1990 óta négy iskola, nyolc óvoda, két orvosi rendelő épült az alapítvány segítségével, s csaknem harminc iskolát támogattak felszereléssel.

MNEMOSYNE

Mnemosyne

r, fk, rip, v, p: Major Tamás, o: Major Tamás, Virágh Orsolya, h: Vinny Bhagat, sz: Berkes László
Teoma Productions, 2007, video, szí, 12 perc

Az alkotás három szintje – a body builder bajnokságot nyerő rendőr portréja, Hölderlin: *Mnemosyne* című verse, a zavargások képei – motívikusan állít emléket 2007. március 15-ének.

**NAGYVÁROSI MESÉK – DARVAS FERENC
ZENESZERZŐ, ZONGORISTA**

Tales of the Metropolis – Composer, Pianist Ferenc Darvas

r: Pataki Éva, o: Kiss Róbert, Pap Ferenc, v: Juhász Katalin, h: Sipos István, gyv: Pákozdy Margit, p: Vészi János, sz: Darvas Ferenc, Eszenyi Enikő, Vallai Péter, Várady Szabolcs, Darvas Kristóf, Darvas Bence, Rutkai Bori, Specko Jedno

Fórum Film, 2007, video, szí+ff, 54 perc

A portréfilm Darvas Ferenc (1946) zeneszerző, zongorista 60. születésnapja tiszteletére a Gödör klubban rendezett estről tudósít. A zenész apjához, Darvas Szilárd (1909-1961) költő, kabarészerzőhöz hasonlóan társaságban, közönség előtt játszik a legjobban; a szereplésben a kapcsolatteremtés érdekli. Jellegzetes, fehéringes alakja érdekes színfoltja Lipótvárosnak. Fiai, Kristóf és Bence is zenészek.

„NÉPEK KRISZTUSA, MAGYARORSZÁG” 1956, 1-4.

„Christ of Nations, Hungary” 1956, 1-4

1. Megszállás és diktatúra 1. *Occupation and Dictatorship*
2. „Mint az első szerelem...” 2. *”Like First Love...”*
3. A kádári ellenforradalom 3. *Kádár’s Counter-Revolution*
4. Elárult forradalom 4. *Betrayed Revolution*

r, rip: Jelenczki István, o: Kőrösi András, Bándi Molnár László, Farkas Tibor, Jelenczki István, Kőrösi András, Lovasi Zoltán, Szender Gábor, v: Tombor Andrea, h: Várhegyi Rudolf, n: Blaskó Péter, z: Hortobágyi László, p: Zseni Annamária, Jelenczki István, sz: dr. Földesi Margit, dr. Kahler Frigyes, M. Kiss Sándor, dr. Pákh Tibor, dr. Zétényi Zsolt
Angelus, 2004-2007, video, ff+szí, 291 perc

A film szeretné megmutatni, milyen csodálatos élmény volt az 1956-os forradalom, másrészt ismertetni kívánja a kutatók által föltárt és dokumentált tényeket. A megszólaltatott jogász, történész, hadtörténész szakértők többnyire a Szent Korona-tan jegyében értelmezik a forradalom előzményeit, bizonyítják a Kádár-rendszer illegitimitását. A mai MSZP-t is illegitimnek tartják, s párhuzamot vonnak az 1956-os események és a forgasztás idején zajló kormányellenes tüntetések között.

NE VAKOLJ FRESKÓRA!

Don't Plaster Up a Fresco

r: Mészáros Miklós, o: Kele Andor, Vörös János, v: Vörös János, z: Binder Károly, sz: Aba-Novák Judit, Kováts Kristóf
Milos Stúdió, é. n. (2007), video, szí, 58 perc

Aba-Novák Vilmos (1894-1941) festőművész házát az ÁVH „bérbevette”. Jogsértések, pereskedések sora után 1998-ban került művészettörténész lánya, Aba-Novák Judit (1928-2003) tulajdonába. Az asszony a ház eladásából származó 20 millió forintot a szegedi Hősök Kapuja levakolt Aba-Novák-freskójának restaurálására ajánlotta fel. A még megmenntendő Aba-Novák művek helyreállítására alapítványt hoztak létre. Aba-Novák Judit halála óta fia, Kováts Kristóf folytatja a munkát.

NEW YORK – BUDAPEST

New York – Budapest

r, f, dr, szerk, v, h: Pálos Péter, S. Takács András, rip: S. Takács András, o: Pálos Péter, an: Jancsó Áron, p: Pálos György, z: Cseh Tamás, Sting, U2, sz: Bartus László, Bródy Gábor, Michael Ginsburg, Eperjes Károly, Sting
Pyramus és társa, Pa-Ta Pictures, 2005-2007, video, szí, 42 perc

Két tizenhét éves fiú New Yorkba utazik, s párhuzamos portrét készít „a világ legnagyobb városá”-ról és szülővárosukról. A két város lakói érvelnek lakhelyük mellett, a magyar emigránsok minden racionalitás dacára kötődnek az Óhazához is. A két fiú megfogadja Sting tanácsát: „A ti generációtok már tud utazni. Lássatok világot, és térjetez haza.”

NÉZZ AZ ÉGRE, NÉZZ A FÖLDRE – SULYOK KÁLMÁN ARCKÉPE

Look to Heaven, Look to the Earth – A Portrait of Kálmán Sulyok

r: Péterffy András, o: Nagy Ernő, v: Ákos Péter, p: Puszt Tibor, sz: Sulyok Kálmán
Magyar Képek Egyesület, 2007, video, szí+ff, 58 perc

Sulyok Kálmánnak (1945) két szenvedélye van: a lovak és az igazság. A szombathelyi főiskola elvégzése idején már tanított, s kiállt a gyerekek testi fenytése ellen. Elbocsátották. Munkaügyi perét írta meg szak-

dolgozatként, Mihályfy László pedig dokumentumfilmet forgatott az esetről (*Fellebbezés*, 1972). Részt vett a BBS különböző produkcióiban, tanított, majd 1984-től a *24 óra* című napilap újságírója lett. 1994-ben a tatabányai színházban megrendezte *A kisbéri mecénás* című drámáját, amit 2001-ben filmre vitt. 1995-ben külföldi tulajdonba került a lapja, elbocsátották, munkaügyi perét elvesztette. Alkalmi munkákból, segélyből él, magyarországi kártérítési pere folyamatban van.

OCSKAY LÁSZLÓ SZÁZADOS, AZ ELFELEJTETT HŐS

Captain László Ocskay, the Forgotten Hero

r: Fonyó Gergely, f: Ocskay Rudolf, Kollarik Tamás, szé: Bognár Mihály, Chava Baruch – Yad Vashem, Kádár Gábor, Ocskay Rudolf, Szita Szabolcs, szerk, v: Csillag M(ano). Ádám, o: Kiss Sándor, gyv: Koller István, Lénárt István, Németh Attila, n: Győri Franciska, Végvári Tamás, z: Rakonczai Viktor, p: Kollarik Tamás, Novák Tamás, sz: Robert Altman, Dan Danieli (Faludi Dénes), Domonkos István, Irsai Tamás, dr. Kelemen Ágnes, Krausz Éva

Vox Nova, 2007, video, ff+szí, 70 perc

Ocskay László (1893-1966) ősi nemesi családban született. Az első világháborúban súlyosan megsebesült, a katonai pályára alkalmatlanná vált. A második világháborút átvészelhette volna, 1944-ben mégis vállalta, hogy megszervezi a történelem egyik legkülönösebb embermentési akcióját: ruhagyűjtő századot szervezett, s több mint kétezer ember életét mentette meg. 1996-ban az Egyesült Államok Kongresszusa meghajtotta az elismerés zászlaját előtte, a Magyar Köztársaság Elnöke posztumusz Arany Emlékérmét, Izrael Állam Yad Vashem Intézete pedig a „Világ Igaza” kitüntetést adományozta neki.

OLAJ, OLAJ, OLAJ! – FEJEZETEK A MAGYAR KŐOLAJ-ÉS FÖLDGÁZIPAR TÖRTÉNETÉBŐL 1-8.

Oil, Oil, Oil! – Chapters from the History of Hungarian Oil and Gas 1-8

r: Kóthy Judit, fk: Kóthy Judit (5-8.), Pécsi Vera (1-4.) Topits Judit (5-8.), szerk, dr: Topits Judit, rip: Kóthy Judit (5-8.), Pécsi Vera (1-6.), szé: Dank Viktor (5-8.), Laklia Tibor (5-8.), Srágli Lajos, Valkusz Pál (5-8.), Zsengeller István (5-8.), o: Halla József, Pap Ferenc, v: Rostás Péter, h: Almásy Péter (5-8.), Giret Gábor (5-8.), Hollósi László (8.), Novák

Béla (3-4.), Várhegyi Rudolf (5-8.), Wahl Frigyes (1-4.), gyv: Oláh Károly, p: Kóthy Judit (3-8.), Stodulka Péter (1-2.), z: Dohnányi Ernő, n: Kútvölgyi Erzsébet (5-8.), km: Dévai Balázs (3-8.), Fodor Tamás (3-4.), Galkó Balázs (3-8.), Kovács Zsolt (1-2.), Mihancsik Zsófia (1-4.), Papp Zoltán (5-8.), Stohl András (1-2.), Vallai Péter (1-2.)

KLT Kulturális Kft., 1995-2007, video, ff+szí,

46+43+43+43+43+45+45+44 perc

A Trianon utáni, ásványi kincsekben szegény Magyarországon Papp Simon (1886-1970) geológus vezetésével kezdték meg a kőolajkutatást. A magyar olajos szakma születésnapja 1937. november 21-e: ekkor kezdtek Bázakerettye határában ipari mennyiségben olajat kitermelni. 1938-ban megalakult az amerikai tulajdonú Magyar-Amerikai Olajipari Rt. (MAORT). Az ország többi területének koncesszióját 1940-ben a Magyar-Német Ásványolaj Művek (MANÁT) kapta meg. A háború után mindkét céget államosították, az ország keleti felén lévő olajkitermelés szovjet irányítás alatt folyt (MASZOVOL). Az ötvenes években Papp Simont és szakembertársait koncepciós perekben hosszú börtönbüntetésre ítélték. A hatvanas-hetvenes években az ország szénhidrogén-szükségletének nagy részét a KGST-országoktól importáltuk. A hetvenes évek két világpiacon olajárrobbanása miatt Magyarország hatalmas hiteleket vett föl, hogy a lakossági energiaárakat alacsonyan tudja tartani. A 2000-es években az energiahordozók 80%-a importból származik.

OMAS SALON - MAMI FODRÁSZÜZLETE

Grandma's Salon

r: Ursula Ambach, dr: Debora Scaperrotta, Marzia Mete, Julia Wiegand, Cornelia Schöpf, o: Maria Rank, v: Ursula Ambach, Martine de Biasi, Maria Rank, h: Caroline Leitner, Daniel Mazza, Silvano Gazziero, p: Georg Zeller, z: Kesselgarden, sz: Festő Károlyné

ZeLIG, Schule für Dokumentarfilm, Fernsehen und Neue Medien, 2007, magyar, német h, angol fi, 35 perc

A Bolzanóban élő rendező meglátogatja a dél-magyarországi kis sváb faluban, Hartán élő nagyanyját. Gyakran költöző emigráns szülei mellett a falu, a nagyanyja jelentette számára a biztonságot, az állandóságot. Az idős, már csaknem vak asszony azzal enyhíti a magányát, hogy kis

fodrászatában fogadja régi vendégeit, barátnőit. Az unoka megérti, mekkora lelkierőre volt szüksége a nagyanyjának ahhoz, hogy derűs maradjon. Hálás neki, hogy a gyerekkorát ragyogóvá varázsolta.

OPERETT-DIPLOMÁCIA – A POLITIKUS CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

Operetta Diplomacy – Csárdás Princess, the Politician

r: Csonka Erzsébet, mt: Gurbán Miklós (o), Hajnal Péter, Heltai Gyöngyi, Kovács Béla, Stefano Bottoni (szé), p: Szőke Gábor, sz: Bálint Júlia, Bánffy Miklós, Gáspár Margit, Kántor Lajos, Kun Miklós, Páskándiné Sebők Anna, dr. Szabó Judit, Szilágyi Júlia, Szinetár Miklós, Tatár Zoltán

Reál Stúdió, é. n. (2007), video, magyar, román h, magyar hb, szí+ff, 50 perc

A Gáspár Margit (1905-1994) vezette Operettszínház 1953-ban mutatta be a *Csárdáskirálynőt* a pályakezdő Szinetár Miklós rendezésében. Az idősödő Honthy Hannára átszabott, Németh Marika főszereplésével készült előadás nagy sikert aratott. A Szovjetunióban 1955-ben a teljes politikai vezetés megtekintette az előadást. 1958-as romániai vendégszereplésük az 1956-ot követő magyar és romániai megtorlások után reményt jelentett a megfélemlített magyarságnak, de azt is sugallta: a művészet fedezheti a diktatúrák együttműködését.

ORSZÁGOS IDEG – BÚCSÚ A LIPÓTTÓL

Hommage to the Yellow House

r: Jankó Judit, o, v, z: Vészi János, h, gyv: Solymosi Norbert, sz: dr. Danics Zoltán, dr. Füredi János, dr. Keresztes Mária, dr. Kárpáthy Miklós, Komáromi Erzsébet

Tele Bt., Filmmánia Kft., 2007, video, szí, 46 perc

2007. április 1-jén jogutód nélkül szűnt meg a 139 éves OPNI (Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet). A film szereplői – orvosok, terapeuták, betegek – földézik emlékeiket, vitatják a döntést.

ŐK, AKIK – A CINEMA 64 STÚDIÓ

Them – Cinema 64 Studio

r, f: Dékány István, o: Gulyás János, mt: Gulyás Tibor, Kapcsos Vince (h), Kollányi Judit (v), Szederkényi Miklós (gyv), Szilárd Katalin, Perger István (h), Windisch László, p: Buglya Sándor, sz: Barbai Béla, Buglya Sándor, Bundics Zoltán, Dékány István, Féjja Sándor, Gulyás Gyula, Gulyás János, Györffy Miklós, Herskó János, dr. Holló Dénes, Jancsó Miklós, Káldy László, Kelecsényi László, Lugossy István, Máthé Zsuzsa, Ottovay Péter, Nagy Ottó, Nyakas Szilárd, Racsmány Mihály, Sárközy Erika, Sólyom András, Szabó István, dr. Szekfű András, dr. Szöllös Péter, Tímár Péter, Tolnai Gábor István, Zsombolyai János
Dunatáj Alapítvány, 2006-2007, video, szí, 71 perc

A Cinema 64 Amatőrfilm Stúdió egymást szellemileg, anyagilag is segítő tagjai megpróbálták a filmgyártó struktúráján kívül, szabadon alkotni. „Műveik igazában olyanok voltak, amiknél az ember arra gondol: hát ilyeneket kéne csinálni. Mivel a filmezés hivatalos volt nálunk, volt valami kirekesztettség benne, és ez egyben valamilyen filozófiai érzékelése is a világnak.” (Jancsó Miklós)

PÁGER

Páger

Múlt-kor

r: Lakatos András, szerk, rip: Bartal Csaba, szerk: Szutyányi Edina, Milus Katalin, Fekete Lina, Daróczy Tímea, szé: Balázs Bálint, Nemlaha György, Szecsey István, Szende László, o: Szobrász András, Klöpfler Tibor, Bornyi Gábor, v: Székely Attila, gyv: Ducsay Edward, Mliner László, n: Dunai Tamás, sz: Bakó Márta, Bárdy György, Kállai Ferenc, Murányi Gábor, Sándor Tibor, dr. Somogyi Andrea, Tóth Ferenc, Ungváry Krisztián
MTV Kulturális Főszerkesztőség, 2007, video, szí+ff, 26 perc

2007-től kutathatóvá váltak az 1957-ben 80 évre zárolt Páger-dossziék. Az aktákból fény derül arra, miért hagyta el a rendkívül népszerű színész 1944-ben hazáját. Páger Antal (1899-1986) 1939-1944 között hozzávetőleg harminc filmben játszott. Az *Őrségváltás* (1942) című antiszemita propagandafilm főszerepét is ő alakította. Részt vett nemzetiszocialista rendezvényeken, kislánya propaganda-plakát modelljeül szolgált. 1944-

ben Bécsbe távozott családjával. 1948-tól 1956-ig Buenos Airesben éltek. A Rákosi-rendszer másfél évig dolgozott a színész hazacsábításán. A következő harminc év karrierjének második aranykora, emlékezetes szerepeket kapott filmen és színpadon. Cannes-ban nagydíjjal (*Pacsirta*, 1964), itthon Kossuth-díjjal (1965) tüntették ki. Antiszemita szerepvállalását idős korában emberi tévedésnek tartotta.

PANRÁSAV

Yadnus

r, f, rip: Pudics Zsuzsanna, szé: Barlai Zoltán, o, v: Balázs István Balázs, z: Chopin, Dész László, Geszti Péter, Offenbach, sz: Erdős Balázs, Horváth Szilvia, Janzsó Cecília, Keresztes Anna, Kántor Nóra
gy. n., é. n. (2007), video, szí, magyar h, angol fi, 29 perc

A Baltazár Színház társulatának tagjai megosztják gondolataikat a szeretetről, bepillanthatunk a próbákba, s részleteket láthatunk az előadásaikból.

PÁROS ÉLET – TASNÁDY FEKETE MÁRIA ÉS RADVÁNYI GÉZA

Being a Couple – Mária Tasnady Fekete and Géza Radványi

XXI. század 21st Century

szerk: Láz Sándor, o: Újházi Iván, v: Kustor András, Gál Imre, sz: Gajdó Tamás, Hedrey Ildikó, Makk Károly, Molnár Gál Péter, Szabó István
RTL Klub, 2007, video, szí+ff, 36 perc

Tasnady Fekete Mária (1911-2001) egyetemistaként szépségversenyt nyert. Berlinben újságíró, sikeres színésznő lett. Férjhez ment felfedezőjéhez, kislánya született. Radványi Géza miatt elvált, 1937-ben házasodtak össze. Karrierjük Magyarországon indult be igazán (1941: *Egy asszony visszanéz, A beszélő köntös, Európa nem válaszol*). A *Valahol Európában* (1947) Radványit világhírűvé tette, Tasnady egyre inkább háttérbe szorult. 1948-ban elhagyták Magyarországot. Róma, Párizs után Münchenben éltek, az asszony a Szabad Európa Rádió bemondója lett. Kapcsolatuk elhidegült. Radványi 1977-ben Budapestre jött, rendezett, tanítványaival találkozott. Tasnady magányosan, szegényen hunyt el egy idősoththonban.

PÁVAÉNEK – KODÁLY ZOLTÁN TISZTELETÉRE

Peacock Song – In Honour of Zoltán Kodály

r: Tari János, o: Tari János, Czigány Gergő, Német József, Gábor András, Romet Róbert, Kovács J. Zoltán, Varga Krisztián, v: Agárdi Géza, h: Mazura János, h: Mazura János, z: Kiss Ferenc, km: Etnofon Zenei Társulás, Profán vonósnégyes, Szabó Dániel, Szokolay Dongó Balázs, Bognár Szilvia, Herczku Ágnes, Szalóki Ági

Etnofon Records, Néprajzi Múzeum, 2007, video, szí+ff, 60 perc

A Kodály-év tiszteletére a Művészetek Palotájában 2007. március 19-én bemutatott *Pávaének* című produkció a látvány és zene együttes alkalmazásával mutatja be, milyen termékeny a hagyományos paraszti kultúra. Az előadás alatt folyamatosan pereg a film; az archív és mai filmek, fotók, hangszerek, arcok, mozdulatok látványa a nézőt a zenéhez, a magyar hagyományokhoz, s így saját jelenéhez is közelebb viszi.

PILON

Pilon

r, szerk, v: Farkas Csamangó Zoltán, o, p: Csernai Árpád
Carpak Stúdió, 7határ Stúdió, 2007, video, szí, 30 perc

Tibor Mártélyon él, hajléktalan. Egy tanyára vette be magát, ahol rendszeresen kirabolják. Ennie nem mindig van mit, alkalmi munkákból tengődik.

PÓKERPARTI APHRODITÉVAL – IN MEMORIAM CHIKÁN BÁLINT

A Game of Poker with Aphrodite – In Memoriam Bálint Chikán

készítették: Marossy Géza, Mohi Sándor (o), Szathmáry Ilona (f), Tényi István (r, f), György István, dr. Hann Ferenc, Ricsóy Béla (v), Szalay Béla (gyv), z: Dresch Mihály, p: Viktorin Kornél

Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2006, video, szí, 56 perc

Chikán Bálint (1952-1999) közgazdász, művészettörténész különös szókapcsolattal jellemzik barátai: „racionális megszállott” volt, aki a képzőművészek diplomatájaként sokat tett a kortárs művészekért. 1979–1984 között a Fiala Képzőművészek Stúdiója, 1984–1987 között a Kortárs Művészeti Fórum vezetője. 1987-től a Magyar Képzőművészeti Főisko-

la adjunktusa. Emellett tankönyvet írt, az erdélyi avantgárd művészek népszerűsítésén dolgozott, szociológiai tanulmányokat írt. A Szentendre Művészetéért Alapítvány titkáráként a MűvészetMalom létrehozásában is nagy szerepe volt.

POROS ÖLTÖNY

Dusty Suit

r, o: Bálint Arthur, v: Kovács Károly, h: Kapcsos Vince, mt: Simó Hilda Éva, Illyés Egon, Sógor Levente, Kincses Kálmán, Kincses Olga, Pál Emil, Bálint Ibolya, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Lévai Ferenc, Lévai Lilla

Dunatáj Alapítvány, 2007, video, szí, magyar, romungro, román h, mf, video, szí, 83 perc

Lévai Ferenc, Frici hatvanéves cigányember valamikor szaxofonozott, de féltékeny asszonya miatt két véka búzáért s egy tyúkért eladta a hangszerét. Húsz éve nem zenél, kétkezi munkából élnek népes családjával. Még mindig sok helyre hívják énekelni, olyankor kesereg, hogy lehetett volna zenész, úriember. Aztán dönt, a 200 eurós támogatás nagy pénz: elveszi feleségül azt az asszonyt, aki negyven éve a párja.

RABOD LETTEM, DÉLVIDÉK...

You Captivated Me, Southern Districts...

r, o: ifj. Apczi Jenő, sz: Koncz Julianna
gy. n. (Jene Film Art), 2007, video, szí, 85 perc

A magyarkanizsai (most Szerbia) Koncz Julianna (1922) egy baleset miatt gyerekkorában megsántult, csak 21 évesen műtötték meg, azóta jár bot nélkül. Varrásból tartotta fenn magát. Harmincévesen ment férjhez, harminchét év harmonikus házasság után veszítette el élete párját. Virágot természet és árul, nyugdíjat nem kap. Gyermekének, unokáinak él. Szenvedélyesen szereti a magyar nép- és mulató dalokat, magyar hazafisága részének tekinti ismeretüket.

REGATTA – EVEZŐS VILÁGBAJNOKSÁG MÜNCHEN 2007

Regatta – Rowing World Cup Munich 2007

szerk, rip: Viski Sándor, o: Jónyer Miklós, v: Hegedűs Eszter, Laczkovich Attila, sz: Dávid Imre, Haller Ákos, Hirling Zsolt, Kiss László, Melis Zoltán, Novotny Zoltán, Pető Tibor, Serényi Tibor, Varga Tamás, Zsitnik Béla

gy. n., é. n. (2007), video, szí, 22 perc

Az evezős sportot Széchenyi István honosította meg Magyarországon, a Magyar Evezős Szövetség 1893-ban alakult. A legjobb eredményeket a múlt század harmincas éveiben mutatta fel a sportág. A Magyar Evezős Szövetségnek kevés a pénze, a szövetségi kapitány szerint több pénzzel 4-5 év alatt lehetne fölhozni a csapatokat.

REMETEIDŐ

Time of Hermits

készítette: Boros Ferenc, Horváth Zoltán, Kozma Gábor, z: Király Zoltán, Hock Zoltán, Unknown Blues Artists, Belgium Band, km: Rába Adrienn, sz: Devecz Oszkár

gy. n., 2007, video, szí, 33 perc

Portré a 79 éves Devecz Oszkáról, a Zala megyei Pusztaszentpéter utolsó lakójáról.

RÉZBÁNYA BORBAN

Copper Mine in Bor

r: Bubryák István, Radó Gyula, f: Radó Gyula, szerk, p: Bubryák István, o: Sibalin György, v: Csepregi János, mt: Berecz István, Mráz János Péter, Pável László, Szabó Beatrix, Vörös Tamás, z: Binder Károly, sz: Kádár István, Perl Miklós, Sólyom Gábor, Szauer László, dr. Szita Szabolcs
Bubryák Film Stúdió, 2006, video, szí+ff, 60 perc

1942-43-ban a német háborús veszteségek okozta munkaerőhiányt kezdetben toborzással próbálták megoldani. Csataj Lajos honvédelmi miniszter megállapodást kötött a németekkel háromezer fő „zsidó munkaerő” átengedéséről. Borba az első csoport 1943 nyarán, a második egy évvel később érkezett. A kitermelőhelyen összesen hatezren dolgoztak. Munkatábor volt, nem megsemmisítő láger: külszíni fejtéssel bányászták

a rezet, patakokat tereltek el, vasutat építettek. 1944 őszén két transzportban ürítették ki a táborot. Az első csoportból – amelynek tagjai között Radnóti Miklós is ott volt – az „erőltetett menet” után csak néhány túlélő maradt, a másodikat néhány napi bolyongás után a szerb partizánok szabadították föl.

ROBOTFOCI 2050

Robot Football 2050

r: Simon Judit, rip: Kármán Edit, Schandl Veronika, o: Jakab Gyula, Kőrösi András, v: Lipótvári Eslie, Szombathy Dániel, mt: Benedek Zsolt, Újszászi Zsuzsa, z: Eslie, gyv: Engelbrecht László, p: dr. Balogh Ágnes, sz: Sven Behnke, Istenes Zoltán, Jutta Kiener, Michael Schreibe, prof. dr. Oskar von Stryk
Shannon Film, 2007, video, szí, magyar, angol, német h, mf és hb, 22 perc

Az intelligencia még nem megkonstruálható. A film német és angliai egyetemi kutatók eredményeit mutatja be – a nem is távoli jövőben a futballozó robotok könnyedén le fogják győzni az emberi csapatot, mert rendszerük össze van kötve, azaz együttműködnek. Hihetetlenül hangzik, de a tudósok szerint a közeli jövőben azt, amire kíváncsiak vagyunk, egyszerűen letöltjük majd a fejünkbe operált chipre.

RONCSKUTATÁS – BEJCY JÓZSEF SZÁZADOS KUTATÁSA

Searching for a Wreck – An Expedition to Find Captain József Bejczy

r, f, o: Légrády Lajos, mt: Dobrocsi Krisztián, Juhancsik István, Kozma Gergely, Nagy Zoltán, Spáh Károly, sz: Baksa Tamás, dr. Magyar Lóránt, Magó Károly, Markó Ferenc, Tóth Ferenc
gy. n., 2007, video, szí+ff, 30 perc

1944. november 4-én négygépes felderítő kötelék szállt föl Cegléd-Szolnok térségében. Bejczy Józsefnek, a vadászszázad felderítést végző, huszonnyolc éves századosának ez volt az utolsó bevetése. Légvédelmi találatot kapott, Abonytól délkeletre lezuhant. A rendszerváltozás után pilótatársai szövetségbe tömörültek, kutatni kezdték egykori bajtársaik földi maradványait. A film a kutatás, az azonosítás aprólékos munkáját örökíti meg. Bejczy Józsefet 2006 márciusában helyezték örök nyugalomra Körömden.

SEGÉLY ÉS MŰHOLD – EGY NAP BOLDOGKŐÚJFALUN

Welfare Payments and Satellite – A Day in Boldogkőújfalun

készítették: Elek Ottó (r, f), Findrik Sándor, Fülöp György (p), Heves László, Markovics Zoltán (v), Perger István (h), Varga Péter (o), sz: Orosz Zoltán, Budai Ferenc, Matisz Klára, Juhász Károly, Varga Imre
Centrál Filmstúdió, 2007, video, szí, 31 perc

A félezer lakosú Boldogkőújfaluban nincs munka, a legtöbben segélyből, a gyerekek után járó családi pótlékból élnek. Orosz Zoltán polgármester szerint a jelenlegi támogatási rendszer nem ösztönöz a munkára. A tíz éve szociálpolitikai támogatással épített házak mára lakhatatlanná váltak. A faluban él a médiából ismert Matisz Klára, aki 11 évesen gyereket szült. Ő ma négy gyereket nevel szintén 3 osztályt végzett, analfabéta férjével.

SZABADOS GYÖRGY – AZ ESEMÉNYEK

TITKOS TÖRTÉNETE

György Szabados – The Secret History of Events

r: Medgyesi Gabriella, f, szerk: Molnár Csaba, o: Körösi András, Lovasi Zoltán, Sibalin György, v: Szirti Anina, h: Hollósi László, gyv: Aranyosi Éva, sz: Szabados György, Grecsó István, Kobzos Kiss Tamás, Vaskó Zsolt

gy. n. (Duna Televízió), é. n. (2006), video, szí, 40 perc

Szabados György (1939) zeneszerző, zongoraművész a hatvanas évek elejétől a szabad improvizáció jegyében alkot. Ő, illetve későbbi zenekara, a MAKUZ (1983) döntő hatással volt több generáció zenei gondolkodására. *Az események titkos története – Históriais ének* című alkotása 1982-ben született. Az 1956-os forradalomról szóló mű érthetetlen szöveggel készült, ennek köszönhetően elő is adták. A rendszerváltás után az utolsó két versszakot Szabados „visszafordította” magyarra.

SZELÍD SZÁLAKON – A NEMEZELÉSRŐL

On Gentle Threads – About Felt-Making

r, f: Pócs Judit, Rittgasser István, an: Kása Andreas, Horváth Mari, Nagy György, o, v: Rittgasser István, h: Kóházy Ferenc, z: Krulik Zoltán, Makám, gyv: Vécsy Veronika, p: Mikulás Ferenc, n: Pócs Judit, Tímár Zoltán, sz: Gulyás-Kis Ágnes, Maria Vittoria Enzio, Seppi Enzio, Mihalkó Gyula, Pócs Eszter

Kecskemétfilm, 2007, video, szí, 35 perc

Hogyan áll össze a birka lenyírt gyapjának különálló szálaiból az egyik legősibb textilanyag, a nemez? Hogyan készül a nemezből szőnyeg, táskák, állatfigura, kalap vagy kiállítási tárgy, műalkotás? A nemezelés történetét, a szakmai fogásokat Pócs Judit iparművész szemlélteti animációs betétek és saját alkotásai segítségével.

SZEMBEN A MAFFIÁVAL AVAGY OLAJÓZOTT VISZONYOK

Against the Mafia (Corrupt Relationships)

r, rip, szerk: Kármán Irén, o: Kármán Irén, Schmuck Viktor, v: Ari Gábor, gyv: Fedor Ogaref, p: Faragó József, z: Marosfalvy Ernő, sz: Barta István, Karancsi Tibor, Sándor István „Papa”, id. Szabó András, id. Szabó Andrásné, Tibori István, Tömösközi István

Dordonyfilm, 2006, video, szí, 48 perc

Az olajszökítés a rendszerváltozás időszakának máig felderítetlen bűnügye. A film szereplői többnyire áldozatai a történeteknek, de az események jellegéből adódóan ők sem, a néző sem tudhatja, valójában mi történt. Csak sejteni lehet, kik állnak az ügyek hátterében, mennyire érintettek a politikusok és más közszereplők.

SZEMBŐL, HALÁL

Death from Ahead

r, o: Sánta Ádám, szerk, rip: B. Nagy Veronika, v: T. Bíró Hajnal, Borsos Tünde Krisztina, gyv: Bartha Margit, sz: Stefano Bottoni, Kovács András Ferenc, Nagy Mária, Szilágyi István, Szilágyi Júlia, Páll Lajos, Tatárné Péterfy Irén

gy. n. (Román Televízió Magyar Szerkesztőség), é. n. (2006), video, ff+szí, 48 perc

Szilágyi Domokos (1938-1976) fájdalmas, a halállal viaskodó verseinek mélyebb értelmet ad, hogy a rendszerváltás után napvilágra került, 1958-ban és 1963-65 között jelentett a Securitatének legközelebbi barátairól. Az érintettek nem táplálnak iránta haragot, inkább tragikusnak tartják, hogy rengeteg szenvedéssel, nagy magánnyal, végül az életével fizetett a kollaborálásért.

SZEMÉTFILM – EGY KIS KULTÚRHISTÓRIA...

Waste Film – A Little History of Culture

r: Buda János, o: Buda János, Kele Andor, Lakatos Iván, Lovas Hajnal-ka, Sáfrány József, mt: Buda Fanni, Moldoványi Judit (v), Tóth Irén, Berta Enikő, p: Lakatos Iván, km: Bede Fazekas Szabolcs, Csankó Zoltán, Hajtó Aurél, Lukács Sándor, Mihályi Győző, Szabó Gyula, Szersén Gyula, Végvári Tamás

Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, 2007, video, szí+ff, 30 perc

Az etruszok az időszámításunk előtti 6. században már szennyvízcsatornát építettek. A római birodalomban tilos volt szemetet eldobni, a csatornát rabszolgák tisztították. A népvándorlásokat követően Európában évszázadokig nem létezett szervezett köztisztaság. A film a magyar köztisztaság történetét tekinti át az első írott emléktől, a 15. századi Budai Jogkönyvtől 1945-ig, s rámutat a mai katasztrófális helyzetre: bolygónkat ellepi a szemet.

SZOCIALISTA ERKÖLCSBE ÜTKÖZŐ

Violating Socialist Ethics

rip: Békéssy Olga, o: Takács András, Simon Zoltán, v: Szakács Tibor, sz: Kovács Erzsi, Ádám Klára, Grosics Gyula, Szusza Ferenc

RTL Klub, 2006, video, szí, ff, 26 perc

Kovács Erzsi (1930) énekesnő és Szűcs Sándor (1924-1951) válogatott futballista 1950-ben egymásba szerettek. Kapcsolatukat a „szocialista erkölcsbe ütköző”-nek tartották, mert mindketten házások voltak. A zaklatás miatt úgy döntöttek, elhagyják az országot. Törbeccsálták őket. Kovács Erzsit négy év börtönre ítélték, Szűcs Sándort felakasztották. A kivégzés célja az elrettentés volt: egy évvel korábban tizennyolc futballista akart disszidálni. Kovács Erzsinek újraindult a karrierje, de 1964-ben figyelmeztették, nem igényli már a közönség. Tizennégy évi külföldi

tartózkodás után kocsmákban lépett föl. A rendszerváltás után ítéletét megsemmisítették, kárpótlást kap, de Szűcs Sándor életét nem tudják visszaadni.

SZÖVŐMESTEREK

Weavers

Homo Faber – A kézműves sorozat *Homo Faber – The Craftsman Series*
r, fk: Kis Klára, o: Bodrossy János, v: Kollányi Judit, mt: Maloványi Vera, Benyó Éva, Tankó Anna, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Antal Elemérné, Antal Éva
Dunatáj Alapítvány, 2007, video, szí, 27 perc

Két gyimesbükki asszony azt mutatja be, hogyan lesz a kenderből gyolcsvaszon, amely hajdan a falusi ruházkodás alapját képezte.

TANGO SENSUAL

Tango Sensual

r, gyv: Ivanics Andrea, o: Dévényi Géza, Goda Csaba, Réz Bálint, v: Dévényi Géza, z: Tango Experimento, n: Banner Géza, koreogr: Budai László, sz: Budai László, Glotz Mária, Elba, Nagy Ervin, Argentín Tangó Táncszínház
Scriptfilm, 2007, video, magyar, angol, spanyol h, mf, szí, 45 perc

Az legenda ugyan, hogy a tangó a bordélyokban alakult volna ki, ám kétségtelenül az egyik legerotikusabb társastánc. Megjelenésekor betiltotta az egyház és a rendőrség is, mert a szórakozóhelyeken, ahol táncolták, mindennaposak voltak a véres verekedések. Az 1920-as években divatos lett a párizsi mulatókban, s attól kezdve vált elfogadottá. Budai László koreográfus vezetésével bepillantathatunk Buenos Aires és Budapest tangó-életébe.

TESLA

Tesla

r: Milivojevic Snezana, Sibalin György, szerk: Milivojevic Snezana, o: Sibalin György, mt: Agárdi Elektra, Bolega Gábor, Endres György, Kicsiny Győző, Kovács Béla, Nagy Evelin, Révész Márta, km: Rusz Milán, sz: Zorica Civric, Jeszenszky R. Sándor, Pero Lastic, Madai Gyuláné, Aleksandar Marincic

MTV Kisebbségi Műsorok Szerkesztősége, 2006, magyar, szerb h, angol fi, video, szí, 36 perc

Portré Nikola Tesla (1856-1943) szerb fizikus, villamosmérnökről, az egyik legjelentősebb és leghíresebb feltalálóról. Grazi műegyetemi és prágai filozófia-tanulmányait követően 1881-ben Budapesten a Puskás Tivadar-féle American Telephone Company munkatársa lett. 1882-ben a Continental Edison Company-nál dolgozott Párizsban. 1884 júniusában az Egyesült Államokba költözött, Edison munkatársa lett. Ezt követően Colorado Springsi laboratóriumában elsősorban az elektromosság és a mágnesség területén kutatott. Nevéhez kötődik a többfázisú villamoshálózat és a váltóáramú motor is. Csaknem 150 találmányt jegyeztett be, s az ő nevét viseli a mágneses indukció mértékegysége is.

TIGRISTEJ – KISTIGRIS GIMNÁZIUM ALSÓSZENTMÁRTON, 2006

Tiger Milk – Little Tiger High School Alsószentmárton, 2006

r: Szederkényi Júlia, o: Szederkényi Júlia, Horváth Adrienne, v: Tombor Andrea, h: ifj. Perger István, z: Melis László, p: Csere Ágnes, sz: Derdák Tibor, Molnár Éva, Orsós János, Pajorné Keszthelyi Klára, Tenigl-Takács László

Merkelfilm, 2007, video, szí, 71 perc

A Baranya megyei Alsószentmárton színroma falu, az ott felnövő gyerekeknek kicsi az esélyük arra, hogy beilleszkedjenek egy többségében magyarok látogatta középiskolába. Derdák Tibor és társai a Tan Kapuja Buddhista Főiskolával szövetkezve ezért ott helyben alapította meg a Kistigris Gimnáziumot. Elégedettek az oktatás finanszírozásának módjával, mert a fejkvóta intézménye segíti a romák középiskolába jutását. Az iskola felnőttoktatást is végez, nem ritka, hogy egy család három generációja ugyanazt a tananyagot tanulja.

TISZTA FÖLD

Pure Land

r, o: Szűcs Zoltán, v: Csányi Mihály, h: Ördögh Richárd, z: Sonoton Music, Guitar Underline Műhely, sz: Bánföldi Ferenc, Bánföldiné Szomjú Gabriella, Bánföldi Szilárd, Szomjú Csaba, Tóth Krisztina
gy. n., 2007, video, szí, 40 perc

Bánföldi Ferenc a nyolcvanas években hippí volt, nem látta értelmét az életének. Felesége, Gabi, majd később fiuk, Szilárd segítették a magára találásban. Fazekas lett, népi iparművész. Hagyományos fazekasárut, használati- és dísztárgyakat készít, amelyeket egyebek között az Iparművészeti Múzeumban is kiállítottak.

TITKOLT ÖRÖKSÉG

Hidden Legacy

r: Litauszki János, rip: Feledy Péter, szé: Józsa Márta, Kőrösi Zsuzsanna, Molnár Adrienne, o: Markert Károly, v: Szalai Károly, h: Faludi Sándor, z szerk: Herczeg László, gyv: Kerekes Péter, p: Fényes András, Török Gábor, sz: Andi József, Gulyás Ildikó, Gulyás Anikó, Szendi Lajosné Kósa Katalin, Tihanyi László

Titania Master Pro, Magyar Televízió, video, szí+ff, 62 perc

Tihanyi Árpád tanárt, Kósa Pál asztalosmestert, Andi József katonatisztet, Gulyás Lajos református lelkészt halálra ítélték és kivégezték az 1956-os forradalmat követő megtorlás idején. Családjukat meghurcolták. A feleségeket elbocsátották vagy nem kaptak munkát, gyerekeik nem tanulhattak. A családok megmutatták, hogy a megalázottságból, a nyomorból is ki tudják verekedni magukat: a gyerekek esti vagy levelező tagozaton diplomát szereztek, vagy elhagyták az országot, s külföldön építettek egzisztenciát. Tihanyi Árpád fia, László jelképes gesztusként elkísérte utolsó útjára az apját halálra ítéelő bírót.

TITKOLT TÖRTÉNETEK 1956-BÓL

Concealed Stories from 1956

India magyarjai-sorozat *The Hungarians of India-series*

r: Bonta Zoltán, Bethlenfalvy Géza, szé: Nagy Ferenc, o: Balázs Attila, v: His Jenő, sz: Mohammad Aatur Rahman, Fori Nehru, Kapila Vatsyayan, Mrs. J. N. Koshla, Lokesh Chandra, Inder Malhotra, Vivan Sundaran, Baktay Aditi, Vekerdi József, Bethlenfalvy Géza, Göncz Árpád, Vida István, Bújdosó Alpár, Szóts István, Jáрмаi László, Rác Sándor Videoplus, Moving Picture Company, 2006, video, magyar, angol nyelv, magyar hb, szí+ff, 56 perc

Az ötvenes években a budapesti indiai követségre sok magyar fiatal járt, Nehru miniszterelnök magyar feleségét pedig Baktay Ervin tanította

hindire. A baráti, magánéleti kapcsolatok, az első kézből kapott információk nagyban hozzájárultak, hogy az 1956-os magyarországi forradalom idején Nehru – amennyire a világpolitikai helyzet, a Szovjetunióval ápolit jó viszony engedte – szolidaritást vállalt a forradalmárokkal, a megtorlás idején pedig az ő kérésére állította le Hruscsov a magyar fiatalok Szovjetunióba deportálását. A forradalom melletti kiállása miatt a Baktay-házaspár egy időre Bécsben telepedett le, Baktay jó barátja, Szóts István filmrendező pedig az 1957-es velencei filmfesztivált követően nem tért vissza Magyarországra.

TÖRTÉNELMI KAMERA

Historical Camera

r: Hrubonová Iveta, o: Herner Donát, Németh László, Szél Zsolt, v: Csányi Katalin, h: Berecz István, Nagy G. József, mt: Antala Zsuzsanna, Bencsik János, Csóti Zsombor, Kiss Antal, Mráz János, Pável László, Ördögh László, Vörös Tamás, sz: Ondrej Lopusny, Fuzik János, Istvánné Racsók Anna, Závada Pál, id. Závada Pál
MTV Kisebbségi Szerkesztőség, 2007, video, magyar, szlovák h, mf, szí, 26 perc

Portré Ondrej Lopusnyról. Bandi bácsi, a tótkomlói kőolajkutató, robantómester, helytörténész, tanyamúzeum-alapító többek szerint élő enciklopédia: az ő történetei sokat segítettek Závada Pál írónak tótkomlói tárgyú regényei és szociográfiája megírásában.

TRAM STORY

Tram Story

Csuj László (r, h), Svetla Neykova (o), Hristo Angelov (v), Constandina Laura Berbecel, Octavian Segarceanu, Nutu Dan (p), Cristina Oancea gy. n., (Aristoteles Workshop), é. n. (2006), video, szí, román h, magyar, angol fi, 15 perc

A villamosvonalat 1947-48 között Rasinari falu lakosai azért építették, hogy összeköttetésük legyen Nagyszebennel, napi bérük 1 kiló kukorica volt. A villamos, amelyet 1952-ben építettek, 1995-ben Genfből került használaton Romániába. Vezetője ragaszkodik gyakran meghibásodó járművéhez. Legnagyobb álma, hogy egy új genfi villamost vezethessen.

ÚJ KÁVÉHÁZI KALAUZ

New Coffee-House Guide

r, f, o: Kroó Balázs, sz: Hajdú Kinga, Hegedűs Gyula, Hegedűs Márta, Kroó András, Lass Bea

gy. n., 2007, video, szí+ff, magyar, angol h, mf, 11 perc

Az egykori Savoy, New-York, Philadelphia, Baross, Lánchíd kávéházak helyén ma gyorsétterem, luxusszálloda, bankautomata, foghíjtelek és kaszinó áll – a 21. század erőszakossága nem kedvez a kultúra hagyományos formáinak, színhelyeit sem kíméli.

USTI OPRE! – ÉLESZD A TÜZET!

Usti Opre!

r, f: Sas Tamás, Allan Siegel, dr: Csikesz Judit, o: Sas Tamás, v: Major Klára, Csikesz Judit, h: Mazura János, gyv: Sánta György, Mátl Gábor, p: Koltai Péter, z: J. S. Bach, J. Brahms, Bartók Béla, Snétberger Ferenc, Balogh Kálmán, Boban Markovic, sze: Balogh Kálmán, Boban Markovic, Snétberger Ferenc, Marko Markovic, Toni Snétberger, Iva Bittova, Miczura Mónika

Cheesefields, 2006, video, magyar, angol, szerb h, mf, szí, 81 perc

A cimbalmos Balogh Kálmán, a gitáros Snétberger Ferenc és a trombitás Boban Markovic gyakran zenélnek együtt a a nemzetközi zenei élet különböző helyszínein. 2003. novemberében *Usti Opre! – Éleszd a Tüzet!* címmel roma zenészek adtak koncertet a Millennáris Parkban. Ez a rendezvény a kerete a három kitűnő zenész portréjának.

ÚT CALARASI-BA – EGY SIKERES VÁLLALKOZÓ ARCKÉPE

The Way to Calarasi – Portrait of a Successful Businessman

r: Zsigmond Dezső, o: Lovasi Zoltán, v: Koncz Gabriella, h: Kapcsos Vince, Balogh Balázs, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Kurkó János György

Dunatáj Alapítvány, é. n. (2007), video, szí, 62 perc

A brassói középiskolás Kurkó Jánost megalázta a tanárja, összeverekedtek. Büntetésekképpen Calarasi-ban, a román-bolgár határon kellett tanulmányait folytatnia. A harmincas éveiben járó férfi ma nagyvállalkozó. Elautózik egykori iskolájához. Nagyon egyszerűen érte el üzleti és anyagi sikereit: semmi másra nem figyelt oda, s nagyon keményen dolgozott.

Támogatásával a csíkszeredai lett Románia legstabilabb hokicsapata, a csíkkarcfalvi utánpótlásnevelő klubban pedig hét község gyerekeivel foglalkoznak, akik számára a klubban minden ingyenes. A fiatalember szeretné, ha a magánélete is rendeződne végre.

UTAS ÉS HOLDVILÁG – IRODALMI UTAZÁS SZERB ANTALLAL

Journey by Moonlight – A Trip into Literature With Antal Szerb

r: Erdőss Pál, Novobáczky Sándor, f, szerk: Novobáczky Sándor, o: Nádorfi Lajos, v: Csontos István, gyv: Demendy Miklós, p: Szőke Gábor, km: Ráckevei Anna, Sörös Sándor, sz: Csorba László, Nagy Csaba, Petrányi Ilona, Sárközy Péter, Christina Viragh
Szeg-Trade Stúdió, é. n. (2006), video, szí+ff, 52 perc

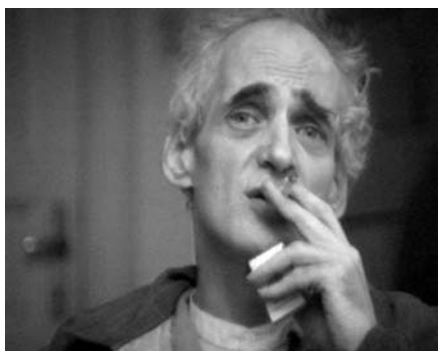
Szerb Antal (1901-1945) 1936-ban hosszabb olaszországi utazást tett. Az *Utas és holdvilág* egy évvel később jelent meg. A regény fejezeteinek olaszországi helyszínei a regény külső útját, az életrajzi adatok, naplójegyzetek pedig az író belső utazását dokumentálják.

VAGYOK, AKI VAGYOK – PORTRÉ KRASSÓ MIKLÓSRÓL

I Am Who I Am – Portrait of Miklós Krassó

r: Jávor István, szerk: Upor Péter, dr: Szeredás András, szé: Varga János, Kurutz Márton, o: Csukás Sándor, Jávor István, Szirtes András, v: Rigó Mária, Szaller Károly, h: Tamás Benedek, z: Zolcsák Attila, km: Máté Gábor, Jordán Tamás, sz: Krassó Miklós
Fekete Doboz Alapítvány, 2007, video, szí+ff, 64 perc

A katolikus hitben nevelkedő Krassó Miklós (1930-1986) a német megszállás napján tudta meg, hogy zsidó. Filozófia szakon tanult, Lukács György köréhez tartozott, esztétikai és filozófiai tanulmányokat publikált. 1945-48 között hitte, hogy „olyasmit építenek Magyarországon, ami még nem volt”. Az 1956-os forradalom

veresége után Londonba költözött. A *New Left Review* című folyóirat külső munkatársa volt, valódi műfaja azonban a beszélgetés. Eszmefuttatásait nem rögzítette írásban, életműve nincs. A tragikus halála előtt néhány hónappal, Londonban készült felvétel csapongó, szuggesztív, eredeti gondolkodását tükrözi.

VÁSÁRFIA

Fairing

r: Sipos István, o: Bucsek Tibor, Jankura Péter, v: Kollányi Judit, h: Kapcsos Vince, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Máthé István, Máthé Gizella

Dunatáj Alapítvány, 2007, video, szí, magyar, romungro nyelv, 19 perc

A romániai Máthé Istvánnak már az ősei is kovácsok voltak. Magyar faluban magyar cigányok, vallásosak. Két lányuk már férjhez ment, a fiuk nőszülni készül, de még nincs menyasszonya. Szeredában az augusztus elsejei vásárban összejön magyar, román, cigány, meghintáztatják a lányokat, elcsalják, elviszik. Lehet, hogy menyasszonyt is találtak fiuknak?

VIDRASORS

Otter Man

r, f: Török Zoltán, o: Tóth Zsolt Marcell, Molnár Attila Dávid, Csincsi Zoltán, Szommer Tamás, Török Zoltán, v: Rostás Péter, John Toft, h: Giret Gábor, p: Tino Schrödl, Török Zoltán, n: Crespo Rodrigo, sz: Gera Pál, Balogh Márta, Veprik Róbert, dr. Sós Endre, Lévai Ferenc
Azara Film, 2007, video, szí, 54 perc

A film Viki, az árván maradt kis vidra sorsának alakulását követve a honi természetvédelem egy szeletével ismertet meg. Magyarországon a búvóhelyekben bővelkedő mesterséges vizeknek köszönhetően még megtalálható a kiemelten védett európai vidra. Kemény munka folyik élőhelyeik megmentéséért. Magyarországon két vidrapark van (Petesmalom, Szeged). Gera Pál vidraszakértő gyerekkönyveket ír, előadásokat tart, kampányt szervez a vidrák védelmében.

**VILÁGÍTÓTORNYOK – BALOGH LÁSZLÓ,
A KINETIKUS FÉNYFESTŐ**

Lighthouses – László Balogh, Painter of Kinetic Light

r, o: Varjasi Tibor, gyv: Szederkényi Miklós, p: dr. Buglya Sándor, n: Sípos Imre, z: J. S. Bach, Pat Banator, Pierre Boulez, Bozay Attila, CO-DO-NA, Sáry László, Kurtág György, Szöllösy András, sz: Balogh László

Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, 26 perc

A Barcsay- és Konecsni-tanítvány Balogh László (1930-2002) 1958-ban lett a Szentendrei Régi Művésztelep tagja. A képzőművészetről vallott felfogása párizsi és velencei tanulmányútja során gyökeresen megváltozott, amikor megismerkedett Nicolas Schöffer mobil szobraival. Balogh László köztéri munkáit nem állították föl, alkotásai jelenleg magángyűjteményekben találhatóak. A rendező a Balogh-hagyatékban talált makettek, írások segítségével a művész által eredetileg tervezett helyszíneken rekonstruálta a műveket.

VILÁGOS FALAK

Bright Walls

r: Fonyó Gergely, szerk: Csillag M(ano). Ádám, f: Losonczi Áron, Fonyó Gergely, dr. Kollarik Tamás, szé: Losonczi Áron, o: Gyulai Bence Márton, v: Csillag M(ano). Ádám, Vadász Judit, h: Révész Zsolt, Tóth András, z: Rakonczi Viktor, p: dr. Novák Tamás, dr. Kollarik Tamás, sz: Losonczi Áron, dr. Zsigovits István, Haász Ferenc
Absolve Consulting, 2007, video, szí, 20 perc

Losonczi Áron építész 2001-ben alkotta meg a fényáteresztő vasbetont. 2004 óta kis szériában az építész cége, a Litracon foglalkozik a gyártással. 2004-ben a komáromi Európa Kapu Magyarország európai uniós csatlakozásának állított emléket ebből a különleges anyagból. A termék világszerte számos design-díjat nyert. Losonczi új fejlesztésbe kezdett, hogy a jelenleg nagyon drága litracon gyártása olcsóbb, felhasználása széleskörűbb lehessen.

VIRÁGOM, VIRÁGOM

My Lily, My Rose

r: Neuberger Gizella, szé: Kepéné Bihar Mária, Klamár Zoltán, Seres Tünde, anim: Cseh János, o: Buglya Sándor, v: Csányi Mihály, h: Nyerges András Imre, z: Gryllus Dániel, Maczkó Mária, Zsoldos Béla, gyv: Vécsy Veronika, p: Mikulás Ferenc, sz: Gyenes Orsolya, Sára Gábor
Kecskemétfilm, 2006, video, szí, 9 perc

Ének, zene, tánc – egy lányt fölöltöztetnek hagyományos, népi viseletbe.

VIRÁGOS KERTEKEN ÁT – A FAZEKAS GYERMEKKAR JAPÁNBAN

Across Flowery Gardens – The Fazekas Children's Choir in Japan

r, o: Kerényi László, v: ifj. Újj Tamás, km: Budai Gábor, Kerényi Dávid, sz: Halmainé Újvári Mária, prof. Szőnyi Erzsébet, Kacsák Ferenc, Chifuru Matsubara, Stubán Norbert
gy. n., 2007, magyar, angol h, mf, 43 perc

A motorkerékpár- és hangszerkészítéséről ismert Hamamatsuban ötévente rendezik meg a világ ifjúsági kórusainak találkozóját. 2007-ben a Miskolci Fazekas Gyermekkar is egyike lehetett a tizenkét meghívott kórusnak. A japán zenetanárok a hatvanas évekig német módszer szerint tanítottak, majd egyre több iskolában alkalmazták a Kodály-módszert.

VISSZASZÁMLÁLÁS

Countdown

r, v: Hajnal Gergely, szé: Szentistványi Rita, Katona Szabolcs, fk: Balavány György, szerk: Martinidesz László, o: Körtési Béla, p: Margit István, sz: dr. Simkó Csaba, Dulibán Lászlóné, özv. Papp Andrásné, Leba Attila, Gecse Attila
Ébredés Alapítvány, é. n. (2006), video, ff+szí, 58 perc

A hospice ('menedékhely') mai jelentését a 19. században kapta: a haladóklnak Franciaországban, majd Írországban külön házakat építettek. Az 1960-as években Cicely Saunders (1918-2005) ismerte föl, mennyire komplex ellátásra van szükségük a gyógyíthatatlan betegeknek. 1967-ben hozta létre a St. Christopher's Hospice-t, a minta-intézményt. Ma

kb. 100 országban 8 ezer hospice kezdeményezést tartunk számon. Magyarországon dr. Polcz Alaine kezdeményezésére 1991-ben jött létre az első hospice a Magyar Hospice Alapítvány égisze alatt. Hazánkban hét megyében még nincs haldoklóellátás. A film a Miskolci Semmelweis Kórház Erzsébet Hospice Otthonának életével ismertet meg.

VISSZAVÁGÓ

Second Leg

r: Németh Gábor Péter, o: Németh Viktor Csaba, v: Féjja Balázs, z: Szőke Szabolcs, p: Rados Richárd, z: Schwartz Sándor, Mezei István, a Magyar Cigány Labdarúgó Válogatott játékosai
Jaffa, 2006, video, szí, 24 perc

Az idős Schwartz Sándor minden délben krumplit hámoz: a táborban a legkisebb darabkának is örültek. A Cigány Labdarúgó Válogatott a holokauszt emlékére visszavágót játszik a lengyel fiatalokkal. Schwartz Auschwitzban a cigányláger csapatában négy győztes mérkőzésen játszott. A lengyelországi emlékmeccsen a Magyar Cigányválogatott 11-0-ra győzött. Schwartz Sándor csapattársait kivégezték. A roma válogatott labdát visz a lágerbe, hogy az egykor volt csapat tudjon játszani, győzni.

VÍZJÁRTA PUSZTÁK VIDÉKÉN – A KÖRÖS-MAROS NEMZETI PARK

On the Land of Watery Plains – The Körös-Maros National Park

Magyarország nemzeti parkjai–sorozat

The National Parks of Hungary-series

r, v: Tóth Zsolt Marcell, szerk: Zachar Zita, o: Tóth Zsolt Marcell, Attila Dávid, Széll Antal, h: Faludi Sándor, gyv: Péterfay Attila, Kerekes Péter, p: Fényes András, Török Gábor, z: Mátyás Attila Merkaba, n: Selmeczi Roland

Master Pro, MTV, é. n. (2007), video, szí, 25 perc

Az 1997-ben alakult Körös-Maros Nemzeti Park két, jól elkülönülő részre oszlik: a Körösvidékre és a Békés-Csanádi löszhátra. A folyók – a Fehér-, Fekete-, és a Sebes-Körös, Berettyó, Tisza, Maros – vízjárása határozza meg természeti viszonyait. A fok- és rétgazdálkodás, legeltetés, földművelés a 18-19. sz. fordulójáig tartotta el a lakosságot: esős időben Vadvízországgá változott a táj, aszályos időben pedig kiszáradtak a szí-

kes tavak. A folyószabályozások következtében a környezetváltozás mára olyan mértéket öltött, hogy a Park területének, madár- és állatvilágának egy része nemzetközi védettséget élvez.

VON HÖFLER VAGYOK – WERTHER VARIÁCIÓ 1-2.

(PRIVÁT MAGYARORSZÁG 15.)

I Am Von Höfler – Variation on Werther (Private Hungary, Part 15)

r, f, p: Forgács Péter, dr: Forgách András, o: Forgács Péter, Höfler Tibor, v: Sass Péter, h: Vadon Zoltán, Zányi Tamás, n: Forgács Péter, Forgách András, Hajós Gabriella, Sántha Vera, Stollár Imola, Sass Dániel, z: Szemző Tibor, Melis László, sz: Höfler Tibor
For-Creation, 2007, video, ff+szí, 160 perc

Höfler Tibor (1908) – az Első Pécsi Bőrgyár alapítójának fia – Darmstadtban szerzett bőripari vegyészdiplomát. A családi legendárium szerint ükapjáról, Jacob von Höflerről mintázta Werther alakját Goethe. Szabadidejében szívesen zongorázott, de a kor technikai újdonságaira is fogékony volt: nemcsak a motorbiciklikért rajongott, hanem lelkes rádióamatőr is volt, s ezek mellett sokat fotózott. 1928-ban tett szert egy 9,5 mm-es kamerára, s barátjával filmes társulatot alapítottak. Filmfelvételeiből, családi fotókból, levelekből elevenedik meg az ő és családja 20. századi története.

ZENE A HÓESÉSHEZ – KALÁSZ MÁRTON VERSEI

Music to the Snows – Poems of Márton Kalász

r, f: Jánosi Antal, o: Butskó György, v: Mihály Éva, h: Nanovszky László, z szerk: Darázs Erzsébet, mt: Farkas Gyula, gyv: Pacsay Gábor, sz: Kalász Márton
MTV Művelődési Főszerkesztőség, 2006, video, szí, 23 perc

Kalász Márton (1934) költő prózában és versben vall szülőföldjéről, Somberekről, s legfontosabb témáiról: a költészetről, az ünnepekről, szerelemről és halálról.

ZÖLD MÚZSÁK CSÓKJA – HÍMNŐS

The Kiss of Green Muses – Hermaphrodite

r: Kormos Ildikó, Rák József, f: Kormos Ildikó, dr: Moldoványi Judit, o: Rák József, v, h: Buda János, gyv: Kecse Ibolya, z: Sonoton, n: Kútvölgyi Erzsébet, Szabó Sipos Barnabás

Dunatáj Alapítvány, 2007, video, szí, 10 perc

Két nem egy testben? Virágoknál, férgekkel, csigáknál ez természetes, de a magasabb rendű állatoknál, illetve az embernél ritka és rendellenes. Azt is megtudhatjuk, mi köze van ehhez Hermész és Aphrodité fiának meg az Olümposzon lakó szeszélyes isteneknek.

ZÖLDSORSOK – A ZENGŐ

Green Fates – Zengő Hill

r: Koltay Erika, o: Barati Gábor, v: Ricsóy Béla, z: Dinnyés József, z szerk: Szigeti Ágnes, n: Dengyel Iván, km: Kempf Jolanda, sz: Csizmadia László, dr. Duhay Gábor, dr. Herbert Tamás, dr. Kevey Balázs, prof. dr. Láng István

Hérics Film, 2007, video, szí, 56 perc

A Zengőre telepítendő radarállomás gondolata 1994-ben vetődött föl. 1996-1999 között a Pécsváradi Várbaráti Kör aláírásokat gyűjtött ellene. 1997-ben a beruházás környezetvédelmi engedélyt kapott, 1998-ban elkezdték megépíteni az utat a Zengőre. 1999-ben, Magyarország NATO-csatlakozása után eldőlt, hogy a NATO finanszírozza a telepítést. 2004 májusa, hazánk Európai Unió csatlakozása után a civil mozgalmak megerősödtek, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium is határozottabban képviselte azt a törvényt, hogy védett természeti terület jellegét tilos természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni. 2005-ben eldőlt, hogy nem a Zengőn, hanem a Tubesen lesz a radar.